

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE

Rok II

DWUTYGODNIK

Nr 22

TREŚĆ NUMERU:

Prof. dr. inż. A. SAJDEL — O chwastach w zbożu	1
Instrukcje szczegółowe CRS „Samopomoc Chłopska“ i Polskich Zakładów Zbożo- wych	7
Zarządzenie CRS „Samopomoc Chłopska“ i Polskich Zakładów Zbożowych	11
Normy jakościowe wikliny jednorocznej, niekorowanej	12
Normy jakościowe wikliny jednorocznej, korowanej	13
Normy jakościowe kijów wiklinowych nie- korowanych i korowanych	15
Aneks do pobierania prób Giełd Zbożowo- Towarowych	16
Instrukcja odbioru wikliny	17
Przegląd zagadnień handlu wewnętrznego	20
Z prasy zagranicznej	21
Cedula Giełd Zbożowo-Towarowych	22
Kronika krajowa	24

Wydawca: PPW „Polskie Wydawnictwa Gospodarcze“

Organ Giełd Zbożowo-Towarowych.

Redaguje Komitet.

Adres Redakcji: Warszawa, Krakowskie Przedmieście 16/18, tel. 878-15.

Adres Administracji: Warszawa, ul. Mł. Jugosłowiańskiej 15, tel. 820-22.

Konto PKO: I-12826.

Cena egzemplarza 80 zł. Prenumerata kwartalna 480 zł.

Skład otrzymano dn. 15.XI 49 r. Druk ukończono 6.XII 49 r. Pap. druk. sat. kl. VII. 70 gr. Nakł. 4.000.
Zakł. Graf. RSW „Prasa“, Warszawa, ul. Smolna 10. Zam. 2442. B-92896

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE

ORGAN GIEŁD ZBOŻOWO-TOWAROWYCH

Rok II.

Warszawa, 15 listopada 1949 roku

Nr 22

PROF. DR INŻ. ADOLF SAJDEL

O CHWASTACH W ZBOŻU*)

Chwastami nazywamy dzikie rośliny, które przystosowały się do warunków istniejących przy kultywowaniu różnych roślin uprawnych. Rozmnażają się chwasty w rozmaity sposób, czy to przy pomocy rozłogów (perz), czy za pośrednictwem nasion. Szczególnie szybko rozpowszechniają się chwasty, których nasiona lub owoce zbliżają się kształtem, wielkością i wagą do nasion roślin uprawnych; trudno wówczas wydzielić je z materiału siewnego i rolnik mimowoli rozsiewa chwasty na swoim gruncie. Pewne chwasty spotykane są wyłącznie wśród ozimin (np. stokłosa żytnia — *Bromus secalinus*), inne zaś wśród zbóż jarych (np. życica odurzająca — *Lolium temulentum*), a są i takie, które rosną w oziminach i jarzynach) np. kąkol — *Agrostemma Githago*, bławtek — *Centaurea Cyanus*). Istnieją także chwasty, rosnące wyłącznie wśród określonych roślin uprawnych (np. życica lniana — *Lolium remountum* — rośnie tylko we lninie). Szkody, wyrządzane przez chwasty, są bardzo różnorodne: odbieranie wody z gleby, potrzebnej roślinom uprawnym (np. owies głuchy — *Avena atua* — pobiera 1½ razy więcej wody aniżeli pszenica), wyjaławianie gleby ze związków pokarmowych, wreszcie całkowite pasorzytowanie na roślinach uprawnych (np. kaniańka — *Cuscuta sp.*) lub częściowe, gdy pasorzyt posiada liście i samodzielnie przyswaja pokarm z powietrza, a tylko przysysając się do korzeni rośliny uprawnej

czerpie z niej mineralne soki odżywcze (np. świetlik wyprężony — *Euphrasia stricta*, zagozalek — *Odontites*, pszeniec — *Melampyrum*, gnidosz błotny — *Pedicularis palustris* i in.).

Chwasty zagłuszają zasiewy, zacierają rośliny uprawne, powodując ich wybujaanie (wydłużenie i wątłość łodyg) i często wyleganie podczas burzy. Przeprowadzone ciekawe doświadczenia wykazały, że chwasty obniżają temperaturę gleby, np. gleba pod ziemniaki bez chwastów wykazywała temperaturę 20,7°C, a zachwaszczona (17,7°C), pod kukurydzą wolną od chwastów (20,8°C), a pod zachwaszczoną (18,4°C). Badania były przeprowadzone na głębokości 10 cm. Jeżeli chwasty znajdują się w znacznej ilości w materiale siewnym — obniżają jego wartość. Chwasty trujące (kąkol, życica odurzająca) mogą spowodować zatrucie, jeśli znajdują się w zbożu, przeznaczonym na spożycie. Niektóre chwasty zjedzone przez krowy mleczne psują smak i zapach mleka i masła (piołun — *Artemisia absinthium*, czosnek winnicowy — *Allium vineale*). Podkreślić należy, że, prócz powyższych szkód bezpośrednich, chwasty przynoszą szkody pośrednie, służąc za siedlisko wielu pasorzytniczym grzybkom i owadom-szkodnikom, które następnie atakują rośliny uprawne.

Ustalenie zachwaszczenia, wpływającego na obniżenie plonów, powinno dotyczyć przede wszystkim najbardziej szkodliwych gatunków i dlatego w „Notatniku-Kalendarzu Korespondenta Rol-

*) Artykuł „O chwastach w zbożu“ jest jedną z niepublikowanych prac przedwcześnie zmarłego prof. dr. inż. Adolfa Sajdla.

nego" umieszczono zapytania dotyczące tylko ostu, perzu, ognichy, mietlicy i kianianki, tj. tych chwastów, które najwięcej dają się we znaki rolnikowi. Ważnem jest także n a l e ż y t e ocenienie obfitości występowania danego gatunku chwastu, które według wskazówek, podanych w „Notatniku-Kalendarzu Korespondenta Rolnego", wyraża się w 3 stopniach: 1) z a c h w a s z c z e n i e z n a c z n e — kiedy dany gatunek występuje obficie, dochodząc nawet do głuszenia roślin uprawnych, a w każdym razie rokuje znaczne obniżenie plonu. 2) z a c h w a s z c z e n i e m a ł e — gdy chwasty występują sporadycznie, gubiąc się wśród masy roślin uprawnych i nie nasuwając obaw co do znacznych strat w plonie oraz 3) z j a w i s k o n i e występowania danego gatunku chwastu zupełnie.)

1. PERZ (*Triticum repens* L.)

P e r z, zwany także w niektórych miejscowościach p y r z e m, rolnicą, rośnie we wszystkich krajach Europy, północnej Azji i Ameryki na wszelkich glebach, najchętniej na piaszczystych, pulchnych i¹ żyznych, jednak bywa uciążliwy także na glebach ciężkich.

Jest to roślina trwała (bylina) wysokości 10—150 cm, o żywo zielonych lub sinzielonych

płaskich i szerokich liściach, czołgająca się pod ziemią nieraz bardzo daleko w kształcie tak zwanych r o z ł o g ó w. Rozłogi są to długie, okrągłe, białe, błyszczące podziemne łodygi, zaopatrzone w oczka, z których ku dołowi wyrastają drobne korzonki, a ku górze wznoszą się łodygi nadziemne z liśćmi i kwiatami. Kwiaty perzu skupione są w małe 4—5-cio kwiatowe kłoski, zwrócone do głównej osi kłosa swą szeroką stroną (czem różni się perz od r a j g r a s ó w). Kłos perzu około 10 cm zawiera do 26 kłosków. Kwitnie i owocuje perz na łąkach od czerwca do sierpnia, a w polu nieco później — od sierpnia do września. Dojrzałe nasienie, zawierające ziarniak, zamknięte jest w 2 słoniasto- lub białoszarych łuskach, z których zewnętrzna posiada 5 nerwów i krótką ostkę. Szypułka, pozostająca na wewnętrznej stronie nasienia, posiada na swym końcu charakterystyczne wgłębienie. Ziarna mają następujące wymiary: długość 7,5 mm i szerokość 1,3 mm, przyczem 1 kłos zawiera do 50 nasion. Dojrzałe nasiona perzu dobrze kiełkują, jak wykazały doświadczenia — przeciętnie w 89%, przytym lepiej kiełkują na świetle, aniżeli w ciemności, oraz najlepiej kiełkują na nieznacznej głębokości w ziemi (około 2 cm). Nasiona, znajdujące się w glebie poniżej 7 cm od powierzchni, wcale nie kiełkują. Nasienie perzu nie stanowi jednak głównego sposobu rozmnażania się tej rośliny. Perz jest jednym z najuciążliwszych chwastów dzięki rozmnażaniu się i rozprzestrzenianiu za pomocą swych rozłogów, które wyróżniają się nadzwyczajną żywotnością: podczas orki porożywane na cząstki — nie tylko nie giną, ale z każdej swej cząstki wytwarzają nowe rośliny i nowe rozłogi, które ostatecznie tworzą w glebie gęstą siatkę korzeni i pędów, stanowiących potężną konkurencję dla istnienia roślin uprawnych. Badania n o r w e s k i e wykazały np., że 1 m² gleby silnie zaperzonej zawierał 2,9 kg rozłogów o łącznej długości 459 metrów. Rozłogi te posiadały przytem 26 tysięcy oczek, zdolnych do wydawania pędów nadziemnych i korzeni.

Pobieranie z gruntu materiałów odżywczych i wody, przeznaczonych dla roślin uprawnych, ograniczanie dostępu światła w znacznym stopniu dzięki temu, że perz posiada okres wegetacyjny specjalnie długi (bardzo wczesną wiosną zaczyna wegetację i przeciąga ją do późnej jesieni) — oto są szkody, wyrządzane przez perz. W doświadczeniach n o r w e s k i c h okazało się, że ilość składników pokarmowych, zużytych przez perz, z 1 ha wynosi tyle, ile zawiera 314

¹) Przed wojną europejską ukazało się w fachowej literaturze dużo prac o chwastach, szczególnie w Niemczech (Arbetten der Deutschen Landwirtschaft Gesellschaft, Berlin) i Rosji („Trudy Biuro po Prikladnoj Botanikie", Petersburg). Po wojnie zwrócono baczniejszą uwagę na walkę z chwastami w Związku Radzieckim, gdyż tam zachwaszczenie pól wystąpiło jaskrawiej aniżeli na zachodzie Europy. Jako wyraz zainteresowania sprawą zachwaszczenia pól uprawnych została w Związku Sowieckim opracowana przez A. Malcewa specjalna metoda badania, która polega na wycenianiu obfitości każdego gatunku chwastu w stosunku do danej rośliny uprawnej, opartym na 4-stopniowej skali.

- 1) chwast obserwuje się w pojedynczych egzemplarzach;
- 2) chwast napotyka się wśród zasiewów w nieznacznej ilości niewielu egzemplarzy, zazwyczaj gubiących się wśród masy roślin uprawnych;
- 3) chwast znajduje się w zasiewach obficie, lecz rośliny uprawne przeważają;
- 4) chwast przeważa ilościowo nad roślinami uprawnymi i głuży je.

Ocenę powyższą, dokonywaną „na oko" można wykonać ściślej przez wyznaczenie w różnych typowych miejscach pola kilka próbnych powierzchni (po 1 m²), na których przelicza się żdźbła każdego gatunku chwastów i roślin uprawnej oraz wynik podaje się w %. W miarę obliczania rośliny usuwa się z powierzchni. Można także zebrać w formie snopków wszystkie rośliny z próbnych powierzchni i następnie zrobić przegląd botaniczny zawartości każdego snopka, połączony z pomiarem długości roślin, przeliczeniem ilości żdźbeł, a następnie wysuszeniem i przeliczeniem suchej masy chwastów i roślin uprawnej w %.

kg nawozu azotowego (15,5%), 157 kg superfosfatu (20%) i 171 kg soli potasowej (40%).- Poza tym były przeprowadzone inne doświadczenia, które dały co do plonów wyniki następujące: zebrano po 15 q z ha ziarna owsa i jęczmienia z pól zaperzonych, natomiast z pól wolnych od perzu plon owsa wynosił 35 q, a jęczmienia — 27 q. Poza wyczerpywaniem gleby i gluszeniem roślin uprawnych perz jest szkodliwy jeszcze i z tego względu, że służy jako roślina — gospodarz licznym grzybkom, powodującym choroby roślin uprawnych, jak: rdza zbożowa (*Puccinia graminis*), sporysz (*Claviceps purpurea*) i in.

Na korzyść perzu można przytoczyć jego dość wysoką wartość odżywczą niezły smak (słodkawy), co powoduje, że jest chętnie zjadany przez zwierzęta domowe i może być uprawiany na paszę (zwłaszcza w górskich okolicach i na gruntach suchych). Poza tym, dzięki obficie wytwarzanym rozłogom, może być perz używany do zadarniania i ustalania lotnych piasków.

Tępienie perzu osiąga się przez niszczenie podziemnych części następującymi sposobami (przy czym jednocześnie zapobiega się dojrzewaniu nasion):

- 1) Dokładna uprawa roli i uprawianie ziemniaków kolejno przez 2 lata należy do najlepszych sposobów oczyszczania roli z perzu. Podobne wyniki daje zresztą uprawa międzyrzędowa zbóż sianych siewnikami w odpowiednich odstępach (16—20 cm).
- 2) Dobre wyniki daje również stosowanie płytkiej podorywki ściernisk (gdyż perz rozprzestrzenia się głównie tuż pod powierzchnią) i następnie kilkakrotne staranne bronowanie (przy lżejszych glebach) albo drapaczowanie (przy cięższych glebach lub znacznie gęstszym zaperzeniu), dzięki czemu pocięte podorywką rozłogi zostają wywleczone na powierzchnię, wytrzepane z ziemi i zgromadzone w kupy. Resztki rozłogów, pozostające w glebie przy powtarzaniu bronowania, stopniowo słabną i giną. Powyższe zabiegi, spulchniające rolę często aż do jej sproszkowania, dają niezłe wyniki co do niszczenia perzu jedynie przy suchej pogodzie i w wypadku, gdy rozporządzamy dostatecznym czasem na kilkakrotne zabiegi uprawowe i na potrzebny potem okres wypoczynkowy dla jej odleżenia się. Ostatni wzgląd na zepsucie struktury roli (według niektórych

autorów — oddziaływujące ujemnie na plony nieraz w przeciągu 2 lat), nakazuje ostrożność w stosowaniu tego środka zwalczania perzu. Dżdżysta pogoda w jesieni czyni walkę tym sposobem trudniejszą, gdyż wywleczony perz szybko zakorzenia się ponownie. Zgrabiony perz po 2-letnim gniciu w kupach może być użyty do kompostu. Jeżeli kompost ma być przeznaczony na pastwisko, to można użyć perzu gnijącego na kupach już po 8 miesiącach.

- 3) Najważniejszym sposobem w zwalczaniu perzu, a przy silnym zaperzeniu roli — nawet jedynym, jest stosowanie czarnego lub zielonego ugoru. Po sprzęcie jarzyny ściernisko płytko podorywujemy i dobrze bronujemy, a następnie orzemy głęboko na zimę, pozostawiając go w wyszorcowanej skibie na działanie mrozu. Wiosną — albo stosujemy uprawę czarno-ugorową aż do siewu następującej potem oziminy, lub drapaczujemy i siejemy tatarkę, jako roślinę silnie zacieniającą (perz nie znosi braku światła) w mieszance z wyką, gorczycą i owsem na zieloną paszę. Pomiędzy kolejnymi uprawami zaperzonego pola dobrze jest spasać owcami wyrastające roślinki chwastów. Owce bardzo nisko przygryzają perz i przydeptują, osłabiając go znacznie (perz nie znosi ugniatania gleby).
- 4) Jeżeli mamy do czynienia z glebą głęboką i bardzo urodzajną, gdzie niema obawy wydobycia martwicy przy głębokiej orce (do 40 cm), tam głębokie przysypanie ziemią perzu spowodować może jego zniszczenie.
- 5) Przeznaczenie roli silnie opanowanej przez perz pod czasowe sztuczne pastwisko, obsiane mieszkami traw i koni-czyn, jest środkiem tanim i dość skutecznym.
- 6) Wspólnym środkiem dla zwalczania wszystkich gatunków chwastów jest używanie materiału siewnego od chwastów.

Stokroć łatwiej i taniej jest niedopuszczyć do zaperzenia roli, stosując odpowiednie zabiegi już przy pierwszym zjawieniu się perzu, niż potem walczyć nakładem pracy i kosztów z tym, tak upartym szkodnikiem naszych pól.

II. ŁOPUCHA POLNA — *Raphanus Raphanistrum* L.

Łopucha polna, zwana także świerzepą, ogniczą, ognikiem, dziką rzodkwią, rzepnicą i hod-

rychciem (naukowa nazwa botaniczna według Szafera — rzodkiew świrzepa), jest rośliną jednoroczną z rodziny krzyżowych, wysokości 30—45 cm, o silnym, krótkim korzeniu, łodydze i dolnych liściach szorstko owłosionych, górnych częściach natomiast nagich. Liście lirowate, o nierównych ząbkowanych odcinkach. Kwiaty, o kielichach przytulonych do korony, jasnożółte, często o fioletowym zabarwieniu nerwów, czasem (bardzo rzadko) zdarzają się kwiaty białe. Owocem łopuchy polnej jest łuszczyzna, podzielona zwięzieniami na odcinki, a zakończona długą prostą szyjką; długość łuszczyzny sięga 3,5—9 cm, przy grubości 3,5—4 mm. Łuszczyzny po dojrzeniu nie pękają (tak, jak to ma miejsce u podobnej rośliny — gorczyca świrzepa), a rozpadają się na poszczególne człony, zawierające po jednym nasieniu. Nasiona same są okrągło-owalne, koloru czerwono-brązowego, nieco ciemniejsze naokoło jasnego znaczka. Na jednej stronie nasienia znajduje się podłużna bródka. 1000 nasion waży około 7,9 grm. Chwast ten kwitnie od maja do początku września; po dojrzeniu każda roślina wytwarza około 160 nasion. Ponieważ kielek z trudnością przebija ściankę łuszczyzny, w której nasienie pozostaje zamknięte, — kiełkowanie często się opóźnia i nasiona łopuchy polnej pozostają w glebie przeważnie cały rok zanim siewki ujdą. Doświadczenia wykazały, że najlepiej kiełkują nasiona, znajdujące się w ziemi na głębokości 1—2 cm; wraz z większym zagłębieniem % nasion kiełkujących szybko spada, a poniżej 6 cm kiełkowanie zupełnie ustaje. Według niemieckich doświadczeń kiełkowanie na glebach ciężkich-próchnicznych ustaje już na głębokości 4,5 cm, na glebach piaszczystych zaś — 5 cm. Łopucha rozmnaża się wyłącznie za pomocą nasion, które bardzo trudno dają się usunąć z materiału siewnego, gdyż człony łuszczyzny dorównywują wielkością mniej więcej ziarnom zbóż. Nasiona omawianego chwastu są przytem bardzo wytrzymałe na działanie soków trawiennych. Według Kempkiego: 18—19% nasion po przejściu przez przewód pokarmowy zwierząt domowych zachowuje zdolność kiełkowania. Naogół zdolność kiełkowania zachowują nasiona łopuchy polnej bardzo długo (do 8 lat), a bywa, że kiełkują jeszcze nawet po 50 latach (Szysztowski). Niemieckie źródła również podają wypadki stwierdzenia kiełkowania po 50—60 latach, a nawet w pewnej miejscowości masowo wystąpiła łopucha polna na polu, wziętym pod uprawę po

wyrabaniu 80—100 letniego lasu sosnowego pośród drzewostanu, zajmującego kilka tysięcy morgów.

Łopucha polna występuje w całej Europie, Syberii i Północnej Ameryce, jako bardzo rozpowszechniony chwast wśród roślin uprawnych na wszelkich glebach. Rozrasta się zwłaszcza doskonale w zbożach jarych podczas wiosennej ostrej, zimnej pogody, przy tym lepiej cokolwiek na glebach piaszczystych i wapienno-próchnicznych.

Łopucha polna bardzo wyczerpuje glebę ze składników pokarmowych i wody, — znacznie więcej, aniżeli jęczmień i owies. Chwast ten szybko się rozwija i gęszczy rośliny uprawne, prócz tego na nim żyje i rozwija się wiele szkodników — grzybków i owadów, które następnie opanowują rośliny uprawne.

Tępienie chwastu należy wszędzie, gdzie tylko się pokaże: na polu, na miedzach, przy drogach, na łąkach i pastwiskach, aczkolwiek, dzięki dość znacznej wadze nasion łopuchy, przenoszenie ich przez wiatr na pola uprawne nie jest bardzo groźne. Ponieważ jednak przenoszenie może być spowodowane przez zwierzęta oraz ze względu na jednoczesne występowanie bardziej lotnych chwastów, — wskazane byłoby wielokrotne skaszanie chwastów przed osadzeniem nasion, przyczem można wykorzystywać okresy złej pogody, gdy inne prace są unieruchomione. Przykład w tym względzie powinny dawać władze samorządowe (zwalczając chwasty wzdłuż dróg publicznych) oraz kolejowe (wzdłuż torów). Na polach uprawnych zwalczając łopuchę polną można albo: 1) drogą odpowiednich zabiegów uprawowych, 2) za pomocą środków chemicznych i 3) trzeba dbać jak zwykle, o czystość materiału siewnego.

I. Tępienie łopuchy jako rośliny rozmnażającej się wyłącznie za pomocą nasion, powinno polegać przede wszystkim na doprowadzeniu nasion znajdujących się w glebie do wykiełkowania (przez płytką podorywkę zaraz po sprzęcie i walowanie) oraz niszczeniu następnie młodych roślinek, które wytworzyły już po 4 listki, przy pomocy powtarzanego wielokrotnie bronowania. Chwasty, które wykiełkują późną jesienią, tak że nie zdążą wytworzyć dojrzałych nasion, — możemy pozostawić bez obawy na zimę, gdyż rośliny łopuchy są zabijane przez mróz: już

temperatura 2—3°C poniżej 0°C je niszczy (dla tego chwast ten nie występuje w oziminach). Drobní rolnicy popełniają często zasadniczy błąd, przeznaczając zachwaszczone ściernisko na pastwisko, zresztą mało wartościowe i wykonywując orkę dopiero późno w jesieni. Dla wyniszczenia reszty nasion łopuchy polnej na wiosnę należy najwcześniej pobudzić je do kiełkowania przez użycie brony i włóki, aby następnie zniszczyć młode roślinki chwastu uprawą przedsięwziętą. Natomiast (o ile rodzaj gleby na to pozwala), należy unikać orki wiosennej, która jest niebezpieczną z tego względu, że przy niszczeniu rosnących już chwastów jednocześnie wydobywa nowe nasiona, które skiełkują, a nie będzie już czasu na ich zniszczenie. Stosowanie odpowiednich płodozmianów również znacznie przyczynia się do wytepienia tego chwastu. Najwięcej rozmnaża się łopucha polna w gospodarstwach wyłącznie zbożowych, natomiast uprawa gryki, konicyzny, gorczycy białej, okopowych powoduje wytepienie tego chwastu, bądź przez uprawę międzyrzędową, połączoną z częstym paleniem. Oprócz pielienia stosowane bywa zapobieganie wytwarzaniu nasion łopuchy za pomocą odpowiednich przyrządów — maszyn, działających jak grzebień, które przepuszczają łatwo żdźbła zbóż, a zrywają główki kwiatów łopuchy polnej lub przy miękkiej roli wyciągają całe rośliny. W sprzyjających okolicznościach, gdy łopucha jest równomiernie rozwinięta i jest już wyższa od zbóż, metoda ta daje niezłe wyniki, jednak musimy liczyć się ze szkodami, jakie chwasty wyrządzą, zanim dorosną do wielkości, przy której można zastosować tej rodzaj walki.

2. Istnieje bardzo wiele sposobów tępienia tego chwastu środkami chemicznymi, które łatwo zabijają młode roślinki łopuchy polnej, posiadające liście delikatne, szerokie, pozbawione ochronnej warstwy woskowej. Zboża i trawy posiadają wspomnianą ochronną warstwę woskową, natomiast rośliny motylkowe, strączkowe, krzyżowe i okopowe są jej pozbawione i łatwo podlegają uszkodzeniu pod wpływem środków chemicznych. Dlatego chemiczne środki walki można stosować tylko do łopuchy polnej, rosnącej wśród zbóż i traw. Odgrywa tu rolę także kierunek padania kropli cieczy trującej na powierzchnię roślin: na szeroko i poziomo rozpostartych liściach łopuchy polnej płyn zatrzymuje się w większych ilościach, aniżeli na prosto stojących, wąskich blaszkach liściowych

zbóż. Starsze rośliny stawiają przy tym większy opór przy przenikaniu trucizny do wnętrza tkanek, aniżeli delikatne, młode. Dla praktyki bardzo ważnym jest wiedzieć, że niszczące działanie roztworów chemicznych ogranicza się do komórek rośliny, bezpośrednio dotkniętych trucizną. Jeżeli np. tylko połowa liścia została pokryta roztworem, to ginie tylko ta połowa, podczas gdy druga — pozostaje zdrowa i może służyć dla dalszej wegetacji. W ten sposób niedokładne pokrycie roślin środkami zabójczymi powoduje tylko częściowe uszkodzenia. Tym bardziej nie mogą być uszkodzone podziemne organy rozmnażania się przez działanie środkami chemicznymi na części nadziemne. Do najpospolitszych środków chemicznych zalicza się oddawna stosowany w praktyce roztwór siarczanu żelaza i kwasu siarkowego, przyczym należy stosować przy wilgotnej pogodzie, 20—25%-owy roztwór siarczanu żelaza lub 4—4,5%-owy roztwór kwasu siarkowego; przy suchej zaś pogodzie używać trzeba roztworu 15—18%-owego siarczanu żelaza, lub 3,5 — 3,75%-owego roztworu kwasu siarkowego. Ilość płynu winna wynosić 600—800 litrów na 1 ha dla siarczanu żelaza, a 1000—1200 kg na ha — kwasu siarkowego. Siarczan żelaza jest środkiem najpewniej działającym o ile jest czysty i niezwietrzały, to znaczy składa się z dużych jasno-zielonych kryształów. Przy długim przechowywaniu kryształy wietrzeją (utleniają się), powlekając się żółto-brązową warstwą. Inna barwa dowodzi obecności domieszki innych soli, które mogą być szkodliwe dla roślin uprawnych. Zmieniony skutek utlenienia siarczanu żelaza może być użyty do opryskiwania, jednak w odpowiednio silniejszym stężeniu. Opryskiwanie należy wykonywać przy pomocy rozpylaczy, działających przy zwiększonym ciśnieniu, aby było doskonałe rozpylenie cieczy i równomierne pokrycie roślin trucizną. Działanie opryskiwania tym silniej występuje, im bardziej bezwietrzna jest i ciepła przy tym pogoda. Jeżeli temperatura sprzyja, to działanie daje się zaobserwować już po pół godzinie. Przy silnym wietrze i niskiej temperaturze skutki okazują się zawsze gorsze. Tłumaczy się to tym, że przy wyższej temperaturze zjawisko przenikania roztworu przez błony do żywych części rośliny (protoplasty) jest szybsze, gdy w niskiej temperaturze może zupełnie ustać. Osłabiające działanie wiatru polega na tym, że delikatnie rozpylony roztwór wysycha prędzej na powierzchni liści — za-

nim przeniknie w głąb tkanki. Wilgotność otaczającego powietrza sprzyja osiągnięciu dobrych wyników z tych samych względów, — w suchym powietrzu bowiem roztwór wykryształizowuje się zanim przeniknie przez skórę liścia kryształ osypują się bezskutecznie na ziemię. Według niektórych autorów — dodatek melasy lub szarego mydła (1—1,5%) do roztworu żelaza wzmacnia lepkość roztworu i zapobiega bezużytecznemu spływaniu jego z roślin na ziemię. Poza tym stosowany bywa 2—3%-owy roztwór „Raphanitu“ w ilości około 700 litrów na ha. Istnieje również środek tak zwany „Łopusznik“, który zawiera około 6% azotu, przez co posiada pewną wartość, jako nawóz azotowy. Używa się go w ilości 800 litrów na ha w roztworze wodnym 2,5—6%-owym. W stanie suchym używa się dokładnie sprószkowanego azotniaku, rozsypywanego na rośliny w ilości od 80 do 150 kg na ha, lub kainitu w ilości około 900 kg na ha. Działanie sproszkowanych środków chemicznych bardziej jest zależne od różnych czynników. Należy je stosować w dni słoneczne na rośliny mokre od rosy lub po deszczu. Pył może być przy tym łatwo wywiany z pola przez wiatr oraz ma tę wadę, że działa drażniąco na błony śluzowe oczu i narządów oddechowych. Zaletą metody suchej walki chemicznej jest możliwość zastosowania jej na małej przestrzeni w gospodarstwie drobnym, gdzie łatwo dobrać odpowiedni czas i pogodę, a trzeba obchodzić się bez kosztownych opryskiwaczy.

3. Oczyszczenie materiału siewnego od łuszczyń łopuchy polnej dość łatwo da się przeprowadzić przy pomocy odpowiednich sit, młynka i tryjera. Działaniem samych sit nie da się usunąć całkowicie łuszczy, gdyż wiele członów łuszczyń ma jednakowe wymiary z ziarnem siewnym. Jednak wiele łuszczyń da się osiać, a zwłaszcza nasion, które przy młóce zostały z łuszczyń wydobyte. Ciężar właściwy łuszczyń wraz z zawartymi w nich nasionami jest zawsze mniejszy, aniżeli zbóż, tak, że przy powtarzającym i starannym młynkowaniu w znacznym stopniu udaje się łopuchę polną ze zboża usunąć. Tryjer usunie resztę mniejszych, prawie kulistych odcinków łuszczyń oraz nasiona przypadkowo z łusz-

czyn uwolnione. Niezłe wyniki daje również pławienie ziarna w wodzie (to samo można osiągnąć przy okazji bejcowania ziarna w płynie grzybobójczym), przy stałym mieszaniu bowiem sypanego cienkim strumieniem zboża można łatwo zbierać i usuwać łuszczyzny łopuchy, wypływające, jako lżejsze, na powierzchnię.

Odpadki przy czyszczeniu zbóż stanowią niebezpieczeństwo zawleczenia łopuchy, jak i innych chwastów na pola uprawne, o ile lekomyślnie użyjemy je na paszę dla inwentarza lub do kompostu. Najbezpieczniej je spalić. Niektórzy uważają za dobry sposób doprowadzenie do zgnicia tych chwastów w gnojówce, pod tym jednak warunkiem, że użyje się do tego kilku zbiorników i przed użyciem gnojówki z danego zbiornika sprawdzać się będzie, czy nasiona chwastów dostatecznie przegniły. Jeszcze niebezpieczniejsze są odpadki przy młóce, które są przeważnie spasane przez zwierzęta domowe, wskutek czego obornik w następstwie zawiera znaczne ilości zdolnych jeszcze do kiełkowania nasion łopuchy polnej. Środkiem zaradczym do pewnego stopnia mogłoby być w tym wypadku przesiewanie plew na sitach przed zadaniem ich inwentarzowi. Takie odsiewanie zawsze przyniesie dodatnie skutki przez odsianie chwastów i jednocześnie usunięcie z plew piasku i kurzu, co podniesie wartość pokarmową paszy. Także słoma na ściółkę może doprowadzić do zanieczyszczenia obornika nasionami chwastów; dlatego należy zwracać uwagę, aby słoma przy młóce była należycie wytrząsana. Przez kupne pasze można również zawlec chwasty do swego gospodarstwa. Znaną jest rzeczą, że odpadki przy czyszczeniu zboża konsumcyjnego (w młynach) są dosypywane do otrąb także, robotnicy przy młóckarniach otrzymują często od swych chlebowców odpadki młocne. Odpadki te kupują handlarze, aby następnie sprzedać je na paszę dla drobiu lub zmieszać z otrębami.

Wystrzeżenie się od zawleczenia chwastów na swoje pola winno być podstawową zasadą rolnika, bowiem zawsze należy pamiętać, że łatwiej jest zapobiec zachwaszczeniu, niż po tym z chwastami na polu walczyć.

(Ciąg dalszy w następnym numerze)

INSTRUKCJA SZCZEGÓŁOWA

Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i Polskich Zakładów Zbożowych

dla punktów skupu przy przyjmowaniu jęczmienia III standardu i owsa II standardu

Uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 14.X. br. zostały wprowadzone do obrotu zbożowego następujące dodatkowe standardy dla jęczmienia i owsa:

1. JĘCZMIEN III STANDARDU

Ciężar standardu nie niżej 610 grm/l, wilgotność do 16%, czystość nie poniżej 96%, dopuszczalna ilość ziarn porośniętych do 8% — bez zapachu stęchlizny i pleśni.

2. OWIES II STANDARDU

Ciężar gatunkowy nie niżej 425grm/l, wilgotność do 16%, czystość nie niżej 96%, dopuszczalna ilość ziarn porośniętych do 12% — bez zapachu stęchlizny i pleśni.

Cena za 100 kg jęczmienia III standardu i owsa II standardu ustalona została w następującej wysokości:

Województwo	Jęczmień III standardu		Owies II standardu	
	cena dla produc.	p-tu skupu cena dla	cena dla produc.	p-tu skupu cena dla
Białystok	1.950	2.150	1.800	2.000
Bydgoszcz	1.900	2.075	1.800	1.975
Gdańsk	1.950	2.140	1.800	1.990
Kielce	2.000	2.200	1.800	2.000
Kraków	2.000	2.200	1.800	2.000
Lublin	1.950	2.125	1.800	1.975
Łódź	1.950	2.125	1.800	1.975
Olsztyn	1.950	2.150	1.800	2.000
Poznań	1.900	2.075	1.800	1.975
Rzeszów	2.000	2.200	1.800	2.000
Szczecin	1.950	2.140	1.800	1.990
Warszawa	1.950	2.125	1.800	1.975
Wrocław	1.900	2.075	1.800	1.975
Zabrze	1.950	2.140	1.800	1.950

W dopuszczalnym zanieczyszczeniu 4% nie może się znajdować więcej niż 0,5% części mineralnych i 1% chwastów szkodliwych, resztę dopuszczalnego zanieczyszczenia mogą zawierać obce uprawne i porośnięte ziarna powyżej określonych norm podanych w punktach 1-szym i 2-gim.

ROZESZNANIE POROSTU ZBOŻA

Do określenia standartów zboża na punktach skupu przyjmuje się tylko rozpoznawanie porostu jawnego.

Pod pojęciem porostu jawnego rozumie się taki porost, który jest rozpoznawany gołym okiem.

Porost ten wyraźnie objawia się wystającym kielkiem, zazwyczaj zasuszonym, względnie kielek może być odłamany. W tym ostatnim wypadku w komorze zarodkowej ziarna jest wyraźne wgłębienie, względnie widać resztki odłamanego kielka.

Dla orientacyjnego wydzielania ziarn porośniętych można wsypać badane ziarno na sito, lub płaską miskę, następnie potrząsać naczyniem, ruchem półkolistym na skutek czego ziarna porośnięte, jako lżejsze uwarstwiają się na wierzchu.

2.

Dla oznaczenia porostu należy pobrać próbę zgodnie z warunkami giełdowymi próbobrania.

Pobraną próbę dokładnie wymieszać, a następnie wydzielić z niej 100 gr ziarna. Z tej wydzielonej 100 gramowej próby wybrać ziarna porośnięte poczym zważyć osobno ziarna porośnięte a osobno zdrowe i określić procent porostu.

Gdy porost przekracza dopuszczalne normy przy jęczmieniu III standardu 8%, przy owsie II standardu 12%, lecz przekroczenie mieści się w granicach dopuszczalnych zanieczyszczeń 4% — przyjmuje się zboże bez potrąceń. Przykładowo:

Dostarczamy jęczmień III standardu, który zawiera 10% porostu przy dopuszczanych 8%	
ciężar gatunkowy tego jęczmienia	610 grm/l
zanieczyszczenie mineralnymi	0,5%
nasiona chwastów	1,0%
„ wyki i łubinu	0,5%
razem zanieczyszczenia	2,0%
doliczony nadmierny porost powyżej 8%	2,0%
łącznie zanieczyszczenie	4,0%

Jęczmień przyjmuje się bez żadnych potrąceń.

W owsie II standardu obsada ziaren żyta, jęczmienia i pszenicy nie stanowi zanieczyszczenia gdy nie przekracza 10%. O ile przekracza 10%, wówczas zboże kwalifikuje się jako mieszanka kłosowa II standardu.

W jęczmieniu III standardu jest dopuszczalna obsada żytem, pszenicą i owsem do 8%.

O ile zostanie dostarczony jęczmień III standardu z obsadą żyta, pszenicy i owsa powyżej 8%, wówczas przyjmuje się zboże jako mie-

szankę kłosową po cenie mieszanki I lub II standardu — zależnie od jakości zboża (c.g., porost). Cena zakupu mieszanki kłosowej I standardu jest równą w cenie owsa I standardu, cena mieszanki kłosowej II standardu jest równa cenie owsa II standardu.

Dla mieszanki kłosowej należy stosować normy jakościowe owsa w zależności od standardu; gdy się kwalifikuje mieszankę kłosową do I standardu, wówczas musi odpowiadać normom jakościowym I standardu owsa, natomiast gdy się kwalifikuje mieszankę kłosową II standardu, wówczas musi odpowiadać normom jakościowym II standardu owsa. W mieszance kłosowej jest dopuszczalna obsada strączkowymi do 10% bez ziarn łubinu. Ziarna łubinu stanowią zanieczyszczenie. O ile obsada strączkowymi przekracza 10%, wówczas należy mieszankę przyjmować jako strączkowo-kłosową wg cen i norm dla mieszanki strączkowej. Obrót mieszanką strączkową jest dokonywany przez C.R.S. i regulowany specjalnymi przepisami.

Jęczmień III standardu, owies II standardu i mieszanka kłosowa II standardu — muszą być skupowane, magazynowane oddzielnie i nie wolno ich mieszać z żadnymi innymi zbożami wyższych standardów.

Polskie Zakłady Zbożowe będą zawierały kontrakt - plany i wydawały dyspozycje zawsze na określony standart zboża. Zabrania się przyjmowanie do obrotu jęczmienia III standardu, owsa II standardu i mieszanki kłosowej II standardu, których wilgotność przekracza 17%, względnie gdy porost przy jęczmieniu przekracza 10%, przy owsie i mieszance kłosowej 15% oraz takich, w których suma potrąceń za nadmierną wilgotność, zanieczyszczenia i porost przekroczy 7%.

INSTRUKCJA SZCZEGÓŁOWA

Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i Polskich Zakładów Zbożowych

dla punktów skupu i magazynów dotycząca skupu i magazynowania porośniętego żyta i pszenicy

Uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 26.X.1949 r. dopuszczone zostały do obrotu standarty żyta i pszenicy o większym procencie ziarn porośniętych w/g następujących norm i cen:

I. SKUP

1. **Żyto I standardu** w/g norm jakościowych i cen ustalonych Uchwałą Komitetu Wykonawczego Rady Ministrów z dnia 27.VIII.1949 r. z dopuszczeniem ziarn porośniętych do 10% przy zastosowaniu następujących potrąceń od ceny podstawowej:

przy porośnięciu do 1% bez potrąceń

„	„powyżej 1% do 2% — 2% potrąceń
„	„ „ 2% „ 4% — 4% „
„	„ „ 4% „ 7% — 7% „
„	„ „ 7% „ 10% — 10% „

Przytoczona Uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów zobowiązuje punkty skupu do:

- a) oddzielnego składowania i oddzielnej wysyłki do P.Z.Z. żyta o zawartości porostu do 4%, które będzie stanowiło jeden typ żyta tzw. typ A,
- b) oddzielnego składowania oraz oddzielnej wysyłki do P.Z.Z. żyta o zawartości porostu od 4% do 10%, które będzie stanowiło drugi typ żyta tzw. typ B.

Inne potrącenia z tytułu większej wilgotności, zanieczyszczeń lub mniejszego ciężaru gatunkowego obowiązują w/g uchwały K.E.R.M. z dn. 27.VII.1949 r.

2. **Żyto II standardu — „żyto pastewne”**

ciężar gatunkowy nie niżej 660gr/litr. wilgotność do 16%. Zdrowe bez zapachu stęchlizny i pleśni. Ziarno o wilgotności powyżej 16% do 17% przyjmuje się bez potrąceń. Czystość 96%. Zanieczyszczenia 4% w tym mineralnych do 0,5%, chwastów szkodliwych do 1,5% (w tym sporyszu 0,1%) resztę zanieczyszczeń mogą stanowić organicznie nieszkodliwe. Obsadę ziarn

i pszenicy, jęczmienia i owsa nie stanowi zanieczyszczenie.

Dopuszczalna ilość ziarn porośniętych do 25%.

Cena 1.500.— zł dla producenta za 100 kg.

Cena dla produktów skupu zostaje podwyższona o różnicę marży, którą ustala się z tej samej wysokości jak przy I standardzie. Żyto porośnięte powyżej 25% wyklucza się z obrotu.

3. **Pszenica I standardu.**

Pszenicę I standardu przyjmuje się w/g dotychczasowych norm jakościowych i cen ustalonych przez K.E.R.M. z dnia 27.VII.1949 r., z dopuszczalną ilością ziarn porośniętych do 2% — bez potrąceń.

4. **Pszenica II standardu.**

Pszenicę II standardu przyjmuje się w/g dotychczasowych norm jakościowych i cen ustalonych przez K.E.R.M. dnia 27.VII.1949 z dopuszczalną ilością ziarn porośniętych do 5% — w tym do 3% ziarn pośrednich przyjmuje się bez potrąceń, powyżej 3 — 5% porostu — ustala się 2% potrącenia ceny.

5. **Dopuszcza się do obrotu pszenicę III standardu.**

Ciężar gatunkowy nie niżej 700 gr/l. czystość 96%, zanieczyszczenia 4%, w tym zanieczyszczeń mineralnych do 0,5%, chwastów szkodliwych do 0,5% (w tym śmieci 0,1%) ziarn czosnku 0,2%, resztę zanieczyszczeń mogą stanowić organicznie nieszkodliwe, obce uprawne i porośnięte ziarna. Wilgotność do 16%. Zdrowe bez zapachu stęchlizny i pleśni.

Ziarna porośnięte do 20%, w tym 7% ziarn porośniętych przyjmuje się bez potrąceń — powyżej:

1 do 10% — 2% potrąceń
10 „ 15% — 5% „
15 „ 20% — 10% „

Potrącenia za większą wilgotność powyżej 16 do 17% — 1% potrąceń z ceny.

Powyżej 17% wilgotności nie przyjmuje się do obrotu.

Zanieczyszczenia powyżej 4% dopuszcza się tylko z tytułu obsady obcymi ziarnami:
 żytem do 8%
 jęczmieniem do 6%

natomiast obsada owsem w granicach dopuszczalnych 4% zanieczyszczeń.

Cenę pszenicy III standardu ustala się na 3.100.— zł za 100 kg dla producenta.

Cena dla punktu skupu zostaje podwyższona o różnicę marży, którą ustala się w tej samej wysokości, jak przy II standardzie pszenicy.

Pszenicę o poroście powyżej 20% wyklucza się z obrotu.

6. Na podatek gruntowy przyjmuje się wyłącznie żyto I standardu z dopuszczalnym porostem do 1% oraz pszenicę I i II standardu w/g norm określonych w p. 3 i 4.

II. ROZESZNANIE POROSTU ZBOŻA

Dla określenia standartów zboża na punktach skupu przyjmuje się tylko rozpoznanie porostu jawnego.

Pod pojęciem porostu jawnego rozumie się taki porost, który jest rozpoznawalny gołym okiem.

1. Porost ten wyraźnie objawia się wystającym kielkiem, za zwyczaj zasuszonym, względnie kielek może być odłamany. W tym ostatnim wypadku w komorze zarodkowej ziarna jest wyraźne wgłębienie, względnie widać resztki odłamanego kielka.

Dla orientacyjnego wydzielenia ziarn porośniętych można wsypać badane ziarno na sito lub płaską miskę, następnie potrząsając naczyniem, ruchem półkulistym na skutek czego ziarna porośnięte jako lżejsze uwarstwiają się na wierzchu.

2. Dla oznaczenia procentu porostu należy pobrać próbę zgodnie z warunkami giełdowymi próbobrania. Pobraną próbę dokładnie wymieszać a następnie wydzielić z niej 100 gr.

ziarna. Z tej wydzielonej 100 gramowej próby wybrać ziarna porośnięte poczym zważyć osobno ziarna porośnięte, a osobno zdrowe i określić procent porostu.

III. MAGAZYNOWANIE

1. Punkty skupu obowiązane są do oddzielnego przyjmowania, składania i wysyłki:

żyta	I standardu	Typ „A” i
„	I	„ „B”
„	II	pastewne
pszenica	I	„
„	II	„
„	III	„

W żadnym wypadku nie wolno mieszać ze sobą poszczególnych standartów i typów zbóż, ani w czasie składowania, ani podczas wysyłki.

Polskie Zakłady Zbożowe są zobowiązane wystawić kontrakt — plany i dyspozycje ściśle na określone standarty i typy zbóż.

Punkt skupu zobowiązany jest do określenia na listach przewozowych jakiego standardu i typu zboże zostało załadowane.

Polskie Zakłady Zbożowe udzielać będą dyspozycji na:

żyto I standardu Typ „A” wyłącznie na magazyn „RZ”

żyto I standardu Typ „B” wyłącznie na magazyn „ZO” i „Z”

żyto II standardu pastewne może być kierowane wyłącznie na magazyny przymłyńskie, przy czym młyny odnośnie przemiału tego żyta na śrutę otrzymują szczegółową instrukcję od Dyr. Technicznej P.Z.Z.

Pszenicę należy kierować na magazyn „ZO” i „Z”.

Pozostałe warunki dotyczą obrotu w/wym. zbożami regulują giełdowe przepisy o obrocie planowym.

Przepisy niniejszej instrukcji obowiązują natychmiast po wydaniu.

ZARZĄDZENIE

CENTRALI ROLNICZEJ SPÓŁDZIELNI „SAMOPOMOC CHŁOPIA” I POLSKICH ZAKŁADÓW ZBOŻOWYCH

odnośnie rozliczeń żyta i pszenicy skupionych do dnia 10.11.1949 r.

Uchwałą Komitetu Rady Ministrów z dnia 26.10 br. zostały dopuszczone do obrotu zboża o nowych normach jakościowych odnośnie porostu.

przy życie I standardu „A”	porostu do	40%
„ „ I „artu „B”	„ „	100%
„ „ pastewnym	„ „	250%
„ pszenicy I standardu	„ „	20%
„ „ II	„ „	50%
„ „ III	„ „	200%

przy zastosowaniu ustalonych w instrukcji szczegółowych z dnia 31.10. br. tabeli potrąceń.

Ponieważ Instrukcja szczegółowa będzie praktycznie zastosowana przy skupie zboża przez punkty skupu od dnia 11.11. br. ilości zbóż żyta i pszenicy skupione do tego czasu przyjmowane przez P. Z. Z. na starych zasadach.

W związku z tym Centrala Polskich Zakładów Zbożowych w porozumieniu z Centralą Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” zarządzają:

1. sporządzenie na dzień 10.11. br. na podstawie raportów dekadowych punktów skupu ścisłego zestawienia żyta i pszenicy zakupionych a nie odładowanych do tego dnia przez Spółdzielnie dla P. Z. Z.
2. Rozliczenie z ilości wg. zestawienia podanego w pkt. 1 następuje na podstawie uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 27.7.1949 r. odnośnie jakości zboża.
3. Ewentualne ustalenie mniejwarteści przez Komisję Rzeczoznawców Giełd Zbożowo-Towarowych, następować będzie w odniesieniu do tych ilości na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów.
4. Spółdzielnie wysyłające zboże objęte zestawieniem w listach przewozowych umieszczać

będą klauzulę „zboże pochodzi z zakupów do dnia 10.11.49 r.”.

5. Odładunek ilości objętych zestawieniem musi nastąpić najdalej do dnia 25.11. br. i po tym terminie wszelkie ilości nieodładowane przez Spółdzielnie będą traktowane tak przez Polskie Zakłady Zbożowe jak i Komisję Rzeczoznawców Giełd jako zboża pochodzące z zakupów wg. nowych norm jakościowych.
6. Centrala Polskich Zakładów Zbożowych, zobowiązuje Okręgowe Oddziały P. Z. Z. do udzielenia dyspozycji odładunkowych w terminie przewidzianym dla tych ilości zbóż niniejszym Okólnikiem.
7. Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” zobowiązuje Spółdzielnie do bezwzględnego dotrzymania terminów odładunkowych podanych w dyspozycjach wysyłkowych.

ERRATA

W nr. 21 Wiadomości Giełdowych zakradły się następujące błędy drukarskie:

Str. 3 tytuł artykułu W. Jacheckiego winien brzmieć: „Uwagi o ocenie składowego ziarna”.

Str. 5 Autorem artykułu „Wolek zbożowy i probowanie jest Zygmunt Strzetelski a nie jak błędnie podano Zygmunt Strzelecki.

Str. 10 w „Normach jakościowych dla chmielu należy dodać — „pismem z dn. 13.X.1949 za L. dz. R/IV — D — 48 — 5/49”.

Str. 11 w „Normach jakościowych dla marmolady” należy dodać „R — II — C — 45/9”

NORMY JAKOŚCIOWE

wikliny jednorocznej, niekorowanej

za okres gospodarczy 1949/50

zatwierdzone przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Departament Obrotu Artykułami Rolnymi w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz Ministerstwem Przemysłu Lekkiego, pismem z dnia 5.XI.1949 za L. dz. R—I—A—15a.

Do obrotu giełdowego dopuszcza się pręty jednorocznej wikliny niekorowanej w/g niżej podanych norm.

W obrocie giełdowym rozróżnia się następujące wybory (klasy):

Wybór I.

„ II.

„ III.

„ IV.

WYBÓR I (KLASA I)	II WYBÓR (KLASA II)	III WYBÓR (KLASA III)	IV WYBÓR (KLASA IV)
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRĘTA Pręty proste, gładkie o korze barwy właściwej danej odmianie, bez odgałęzień i uszkodzeń na całej długości, wysmukłe, niełamliwe, giętke przy świeżym towarze, elastyczne przy suchym.	Pręty o korze barwy właściwej danej odmianie, bez odgałęzień bocznych, dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe i niewielkie uszkodzenie — wysmukłe, giętke przy świeżym towarze, elastyczne przy suchym.	Pręty o korze barwy dowolnej, z odgałęzieniami wierzchołkowymi i bocznymi, z uszkodzeniami, jak również ze skrzywieniami i kolankami.	Pręty o korze barwy dowolnej z odgałęzieniami, z uszkodzeniami, jak również ze skrzywieniami i kolankami.
2. DŁUGOŚĆ PRĘTA. Długość od 50 cm wzwyż.	Długość od 50 cm wzwyż.	Długość od 50 cm wzwyż.	Długość od 50 cm wzwyż.
3. WIERZCHOŁEK PRĘTA Długość 1/5 pręta, zdrowy, nieułamany, nieuschnięty, nieuszkodzony, bez odgałęzień — dopuszczalne widelki na czubku do 10 cm.	Długość 1/5 pręta. Dopuszczalne uszkodzenia i ułamanie na długości do 1/10 długości pręta — średnica pręta w miejscu ułamania nie może przekraczać 1/3 średnicy pręta w najgrubszym miejscu. Odgałęzienia wierzchołkowe dopuszczalne.	Długość 1/5 pręta. Dopuszczalne uszkodzenia i ułamanie. Średnica pręta w miejscu ułamania wierzchołka nie może przekraczać połowy średnicy pręta w najgrubszym miejscu. Odgałęzienia wierzchołkowe dopuszczalne.	Cechy dowolne oraz dopuszczalny brak wierzchołka.
4. USZKODZENIA POWODUJĄCE ŁAMLIWOŚĆ PRĘTA. Niedopuszczalne są uszkodzenia powodujące łamliwość prętów.	Dopuszczalne występowanie uszkodzeń powodujących łamliwość, nie dochodzących do rdzenia, średnio 1 uszkodzenie na 20 cm długości oraz 1 uszkodzenie sięgające do rdzenia w dolnej części pręta — na całej długości pręta.	Dopuszczalne występowanie uszkodzeń powodujących łamliwość, nie dochodzących do rdzenia bez ograniczeń. Uszkodzenia dochodzące do rdzenia pojedyncze lub zbiorowe nie gęściej, jak co 50 cm.	Dopuszczalne występowanie uszkodzeń powodujących łamliwość, nie dochodzących do rdzenia bez ograniczeń. Ilość uszkodzeń dochodzących do rdzenia pojedynczego lub zbiorowych, nie gęściej, jak co 20 cm.
5. USZKODZENIA SZPECĄCE PRĘT. Niedopuszczalne są uszkodzenia szpecące, powierzchniowe jak: obrączki, narośle na korze i drewnie, guzy, plamy od mszyc i innych szkodników, uszkodzenia od powoju, kianianki i gradu, uszkodzenia zdarcia kory.	Dopuszczalne są uszkodzenia szpecące, powierzchniowe jak: plamy od mszyc i innych szkodników, uszkodzenia od powoju, kianianki i gradu, oraz zdarcia kory. Obrączki pojedyncze lub zbiorowe średnie co 20 cm. Niedopuszczalne — guzy.	Dopuszczalne są uszkodzenia szpecące, powierzchniowe, jak: plamy od mszyc i innych szkodników, uszkodzenia od powoju, kianianki i gradu oraz zdarcia kory i obrączki. Guzy — 1 na pręt.	Bez ograniczeń. Guzy występujące pojedynczo lub zbiorowo, nie gęściej, jak co 50 cm.

WYBÓR (KLASA I)	WYBÓR II (KLASA II)	WYBÓR III (KLASA III)	WYBÓR IV (KLASA IV)
-----------------	---------------------	-----------------------	---------------------

6. ODGAŁĘZIENIA WIERZCHOŁKO- WE I BOCZNE PRĘTA.

Niedopuszczalne.	Niedopuszczalne odgałęzienia boczne — dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe.	Dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe. Dopuszczalne odgałęzienia boczne, których średnica nie przekracza połowy średnicy pręta w miejscu ich odrostu.	Bez ograniczeń.
------------------	--	---	-----------------

7. PODSTAWA PRĘTA (ODZIEMEK)

Dopuszczalne pęknięcia do 1/50 długości pręta — podeszwa nie dłuższa od trzykrotnej średnicy pręta.	Dopuszczalne pęknięcia do 1/20 długości pręta — długość podeszwy dozwolona.	Dopuszczalne pęknięcia do 1/10 długości pręta. Długość podeszwy dowolna.	Bez ograniczeń.
---	---	--	-----------------

8. LINIA PRĘTA

Bez kolanek.	Dopuszczalne 1 kolanko.	Ilość kolanek dowolna.	Ilość kolanek dowolna.
--------------	-------------------------	------------------------	------------------------

9. RDZEŃ PRĘTA.

Barwy jasnej w różnych odcieniach — średnica nie większa niż połowa średnicy pręta mierzona w połowie długości.	Barwy jasnej w różnych odcieniach — średnica nie większa niż połowa średnicy pręta, mierzona w połowie długości.	Barwy jasnej w różnych odcieniach — średnica nie większa niż 2/3 średnicy pręta, mierzone w połowie długości.	Barwy jasnej w różnych odcieniach — średnica dowolna.
---	--	---	---

10. WYSMUKŁOŚĆ PRĘTA (GONNOŚĆ).

Współczynnik 160 i wyżej.	Współczynnik 140 i wyżej.	Współczynnik 120 i wyżej.	Współczynnik poniżej 120.
---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

11. ZANIECZYSZCZENIA.

Dopuszczalne zanieczyszczenia roślinne do 3%.	Dopuszczalne zanieczyszczenia roślinne do 3%.	Dopuszczalne zanieczyszczenia roślinne do 3%.	Dopuszczalne zanieczyszczenia roślinne do 3%.
---	---	---	---

12. Kryteria nie przyjęcia towaru:

Nie dopuszcza się do obrotu giełdowego prętów wikliny zielonej, niekorowanej, kruchej z powodu butwienia, próchnienia, gnicia i spleśnienia.

W wypadku sporu na tle jakości dostarczonego towaru obowiązuje obie strony orzeczenie Komisji Rzeczoznawców właściwej terenowo Giełdy Zbożowo-Towarowej.

U w a g a: Instrukcja odbioru wikliny jest integralną częścią norm jakościowych.

NORMY JAKOŚCIOWE

wikliny jednorocznej korowanej

na okres gospodarczy 1949/50.

zatwierdzone przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Departament Obrotu Artykułami Rolnymi w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz Ministerstwem Przemysłu Lekkiego, pismem z dnia 5.XI.1949 za L. dz. R—I—A—15a.

Do obrotu giełdowego dopuszcza się pręty jednorocznej wikliny korowanej w/g niżej podanych norm.

W obrocie giełdowym wyróżnia się następujące wybory (klasy):

Wybór I.
„ II.
„ III.
„ IV.

I WYBÓR (KLASA I)	WYBÓR II (KLASA II)	WYBÓR III (KLASA III)	WYBÓR IV (KLASA IV)
-------------------	---------------------	-----------------------	---------------------

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRĘTA.

Pręty proste, gładkie, okorowane, bez odgałęzień i uszkodzeń, barwy białej do białej z odcieniem żółtawo - zielonkawym przy prętach korowanych na świeżo, lub ceglasto - czerwonej przy prętach gotowanych — elastyczne, wysmukłe.

Pręty bez odgałęzień bocznych, dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe i uszkodzenia pręta — wysmukłe, elastyczne, barwy białej do białej z odcieniem żółtawo - zielonkawym przy prętach korowanych na świeżo, lub ceglasto - czerwonej przy prętach gotowanych — wysmukłe.

Pręty z odgałęzieniami wierzchołkowymi i bocznymi, z uszkodzeniami, jak również ze skrzywieniami i kolankami. Dopuszczalna zmiana barwy tak na prętach białych, jak i na gotowanych.

Pręty z odgałęzieniami, z uszkodzeniami, ze skrzywieniami, kolankami i plamami. Barwa dowolna.

2. DŁUGOŚĆ PRĘTA

Od 50 cm wzwyż.

Od 50 cm wzwyż.

Od 50 cm wzwyż.

Od 50 cm wzwyż.

3. WIERZCHOŁEK PRĘTA.

Długość 1/5 pręta, zdrowy, nieuszkodzony, bez odgałęzień wierzchołkowych — dopuszczalne widelki na czubku do 10 cm — barwy białej do białej z odcieniem żółtawo - zielonkawym przy prętach korowanych na świeżo, lub ceglasto - czerwonej przy prętach gotowanych. Dopuszczalne ułamanie, niedokoronowanie i pociemnienie czubka.

Długość 1/5 pręta, zdrowy. Dopuszczalne uszkodzenia, ułamanie i pociemnienie na długości do 1/10 pręta. Średnica pręta w miejscu ułamania wierzchołka nie może przekraczać 1/3 średnicy pręta w najgrubszym miejscu. Odgałęzienia wierzchołkowe dopuszczalne.

Długość 1/5 pręta. Dopuszczalne uszkodzenia, ułamanie oraz pociemnienie na długości do 1/5 pręta. Średnica pręta w miejscu ułamania wierzchołka nie może przekraczać połowy średnicy pręta w najgrubszym miejscu. Dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe.

Długość, uszkodzenia i pociemnienie bez ograniczeń. Średnica w miejscu ułamania może przekraczać połowę średnicy pręta w najgrubszym miejscu. Odgałęzienia dopuszczalne.

4. USZKODZENIA, POWODUJĄCE ŁAMLIWOŚĆ PRĘTA.

Niedopuszczalne są uszkodzenia, powodujące łamliwość pręta, jak również pęknięcia pręta.

Dopuszczalne uszkodzenia, powodujące łamliwość, nie dochodzące do rdzenia, średnio 1 na 20 cm. Dopuszczalne 1 uszkodzenie, sięgające do rdzenia w dolnej części na całej długości pręta.

Dopuszczalne występowanie uszkodzeń, powodujących łamliwość: nie dochodzących do rdzenia bez ograniczeń — dochodzących do rdzenia, pojedynczych lub zbiorowych; nie gęściej, jak co 50 cm.

Dopuszczalna ilość uszkodzeń, powodujących łamliwość, nie dochodzących do rdzenia bez ograniczeń. Ilość uszkodzeń dochodzących do rdzenia pojedynczych lub zbiorowych nie gęściej, jak co 20 cm.

5. USZKODZENIA SZPECĄCE.

Niedopuszczalne są uszkodzenia szpecące powierzchniowo, jak: plamy, obrączki, wyżłobienia, obrznięcia, guzy oraz chropowatość, niedokorowane miejsca, włókna pozostałe po korze i świeżo narastające drewno.

Dopuszczalne są uszkodzenia szpecące powierzchniowo, jak plamy do 3 mm, wyżłobienia i obrznięcia. Obrączki oraz plamy ponad 3 mm — po 1 na 30 cm. Niedopuszczalne guzy oraz świeżo narastające drewno.

Dopuszczalne bez ograniczeń uszkodzenia szpecące powierzchniowo, jak: plamy do 5 mm, wyżłobienia, obrznięcia, obrączki oraz świeżo narastające drewno. Plamy ponad 5 mm mogą występować nie gęściej, jak jedna na 20 cm. Guzy — 1 na pręt.

Uszkodzenia szpecące powierzchniowo, bez ograniczeń. Guzy występujące pojedynczo lub zbiorowo, nie gęściej jak co 50 cm.

6. ODGAŁĘZIENIA WIERZCHOŁKOWE I BOCZNE PRĘTA.

Niedopuszczalne.

Niedopuszczalne odgałęzienia boczne — dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe.

Dopuszczalne odgałęzienia wierzchołkowe. Dopuszczalne odgałęzienia boczne, których średnica nie przekracza połowy średnicy pręta w miejscu ich odrostu.

Bez ograniczeń.

7. PODSTAWA PRĘTA (ODZIEMEK).

Dopuszczalne pęknięcia do 1/50 długości pręta. Podeszwa nie dłuższa od trzykrotnej średnicy pręta.

Dopuszczalne pęknięcia do 1/20 długości pręta. Długość podeszwy dowolna.

Dopuszczalne pęknięcia do 1/10 długości pręta. Długość podeszwy dowolna.

Bez ograniczeń.

I WYBÓR (KLASA I)	WYBÓR II (KLASA II)	WYBÓR III (KLASA III)	WYBÓR IV (KLASA IV)
-------------------	---------------------	-----------------------	---------------------

8. LINIA PRĘTOWA

Bez kolanek.	Dopuszczalne 1 kolanko.	Ilość kolanek bez ograniczeń.	Ilość kolanek bez ograniczeń.
--------------	-------------------------	-------------------------------	-------------------------------

9. RDZEŃ.

Barwy jasnej w różnych odcieniach. Średnica nie większa niż połowa średnicy pręta, mierzone w połowie długości pręta.	Barwy jasnej w różnych odcieniach. Średnica nie większa, niż połowa średnicy pręta, mierzone w połowie długości pręta.	Barwy jasnej w różnych odcieniach. Średnica nie większa niż 2/3 średnicy pręta, mierzone w połowie długości pręta.	Barwy jasnej w różnych odcieniach. Średnica dowolna.
---	--	--	--

10. WYSMUKŁOŚĆ (GONNOŚĆ).

Współczynnik 200 i wyżej.	Współczynnik 180 i wyżej.	Współczynnik 160 i wyżej.	Współczynnik poniżej 160.
---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------

11. ZANIECZYSZCZENIE.

do 1%	Do 1%.	Do 1%.	Do 1%.
-------	--------	--------	--------

12. WILGOTNOŚĆ.

Dopuszczalna 20%.	Dopuszczalna 20%.	Dopuszczalna 20%.	Dopuszczalna 20%.
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

12. Kryteria nie przyjęcia towaru:

Nie dopuszcza się do obrotu giełdowego prętów wikliny korowanej, zbutwiałych, zgniłych i spleśniałych.

W wypadku sporu na tle jakości dostarczonego towaru obowiązuje obie strony orzeczenie Komisji Rzeczoznawców właściwej terenowo Giełdy Zbożowo-Towarowej.

U w a g a: Instrukcja odbioru wikliny jest integralną częścią norm jakościowych.

NORMY JAKOŚCIOWE

kijów wiklinowych niekorowanych i korowanych

na okres gospodarczy 1949/50.

zatwierdzone przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego, Departament Obrotu Artykułami Rolnymi w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych, oraz Ministerstwem Przemysłu Lekkiego, pismem z dnia 5.XI.1949 za L. dz. R—I—A—15a.

Do obrotu giełdowego dopuszcza się kije wiklinowe niekorowane i korowane w/g niżej podanych norm.

W obrocie giełdowym wyróżnia się następujące wybory (klasy):

Wybór I.
" II.
" III.
" IV.

WYBÓR I. (KLASA I.)**WYBÓR II (KLASA II)****WYBÓR III****1. OGÓLNA CHARAKTERYSTKA KIJA.**

Prosty, nieuszkodzony, bez odgałęzień i sęków, o barwie kory właściwej danej odmianie. Kij okorowany, gładki, barwy białej z odcieniem żółtawo-zielonkawym przy kijach korowanych na świeżo — i ceglasto-czerwonej przy kiju gotowanym.

Bez odgałęzień, z sękami, ze skrzywieniami, uszkodzony, o barwie dowolnej.

Bez odgałęzień, z sękami, ze skrzywieniami, uszkodzony, o barwie dowolnej.

2. DŁUGOŚĆ KIJA

od 160 cm wzwyż.

Od 140 cm wzwyż.

Od 100 cm wzwyż.

I WYBÓR (KLASA I)

WYBÓR II (KLASA II)

WYBÓR III

3. GRUBOŚĆ KIJA

Średnica od 10 do 32 mm, mierzona na wysokości 20 cm powyżej podeszwy kija.

Średnica od 10 do 32 mm mierzona na wysokości 20 cm powyżej podeszwy kija.

Średnica od 10 do 32 mm mierzona na wysokości 20 cm powyżej podeszwy kija.

4. USZKODZENIE KIJA.

Niedopuszczalne uszkodzenia rdzenia, guzy, ciemne plamy jak również przy kłach okorowanych resztki kory i łyka.

Niedopuszczalne uszkodzenia rdzenia. Dopuszczalne uszkodzenia drewna, sięgające do 1/4 średnicy kija w danym miejscu.

Niedopuszczalne uszkodzenia rdzenia. Dopuszczalne uszkodzenie drewna, sięgające do 1/4 średnicy kija w danym miejscu.

5. ODGAŁĘZIENIA.

- a) Wszelkie odgałęzienia są niedopuszczalne.
b) Dopuszczalne są seki nieznkształcające obłoc i nie zmieniające grubości kija.

Dopuszczalne seki znkształcające obłoc i zmieniające grubość kija o 1/10 średnicy. Odgałęzienia niedopuszczalne.

Odgałęzienia niedopuszczalne. Seki bez ograniczeń.

6. PODSTAWA KIJA (ODZIEMEK).

Dopuszczalne pęknięcie do 1/50 długości kija — podeszwa nie dłuższa od trzykrotnej średnicy kija.

Dopuszczalne pęknięcie do 1/10 długości kija — długość podeszwy dowolna.

Bez ograniczeń.

7. LINIA KIJA.

Bez kolanek.

Dopuszczalne 2 kolanka.

Bez ograniczeń.

8. RDZEŃ KIJA.

Barwa jasna o różnych odcieniach.

Barwa jasna o różnych odcieniach.

Barwa jasna o różnych odcieniach

9. ZANIECZYSZCZENIE.

przy niekorowanych do 2%
przy korowanych do 1%.

Przy niekorowanych do 2%. Przy korowanych do 1%.

Przy niekorowanych do 2%, przy korowanych do 1%.

10. WILGOTNOŚĆ.

Korowane do 20%.

Korowane do 20%.

Korowane do 20%.

11. Kryteria.

Nie dopuszcza się do obrotu giełdowego kijów wiklinowych korowanych i niekorowanych, zbutwiałych, spróchniałych i zgniłych.

W wypadku sporu na tle jakości dostarczonego towaru obowiązuje obie strony orzeczenie Komisji Rzeczoznawców właściwej terenowo Giełdy Zbożowo-Towarowej.

U w a g a: Instrukcja odbioru wikliny jest integralną częścią norm jakościowych.

ANEKS DO REGULAMINU POBIERANIA PRÓB GIEŁD ZBOŻOWO-TOWAROWYCH

Uzupełnienie § 11 przez dodanie punktu e) następującego brzmienia:

- e) Przy wiklinie z partii ponad 3 tony pobiera się z trzech różnych warstw — górnej, środkowej i dolnej, najmniej po trzy wiązki próbne. O ile wiklina została dostarczona w partiach poniżej trzech ton, należy pobrać co najmniej po jednej wiązce z górnej, środkowej i dolnej warstwy danej partii. Pobrane wiązki rozwiązuje się i z każdej pobiera się część prętów lub kijów objętości od 1/4 do 1/8 wiązki bez przebiegania. Pobrane pręty wzgl. kije układa się cienkimi warstwami jedno na drugim i po dokładnym przemieszaniu bierze się z całej ilości odebra-

nych w ten sposób prętów nie mniej niż 100 sztuk, a kijów nie mniej niż 25 sztuk, jako ostateczną próbę przeciętną.

Pobraną próbę należy opakować w taki sposób, aby uniemożliwić wyciągnięcie prętów lub kijów bez widocznego uszkodzenia opakowania, oraz by uchronić wiklinę przed ułamaniem i usunięciem wierzchołków. O ile nie ma do tego celu przeznaczonych tub, wtenczas należy próbę opakować tkaniną, zaszyć szpagatem nieprzerwanym i początek jak i koniec zaszywania zabezpieczyć plombą lub zapieczętować lakiem.

Przy kwestionowaniu wilgoci należy z tej przeciętnej próby pociąć trzy pręty wzgl. kije na kawałki takiej długości, by się zmieściły do hermetycznie zamkniętego naczynia, (słoik, puszka, butelka).

INSTRUKCJA ODBIORU WIKLINY

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

- 1) Dwa razy do roku do dnia 15 listopada dla prętów i kijów wiklinowych niekorowanych i do 15 maja dla korowanych, właściwa terenowa Giełda Zbożowo - Towarowa ustali wzorce wyborów prętów i kijów. Próby dla wzorców będą pobierane przez zaprzysiężonych próbobiorców, wzgl. przez Państwową Administrację Rolną.

Wzorce winny znajdować się w miejscach odbioru wikliny.

- 2) Ustalenie jakości i ilości wikliny następuje równocześnie w miejscu odbioru, o ile umowa nie stanowi inaczej.
- 3) Odbiór jakościowy partii wikliny przeprowadza się na podstawie procentowej zawartości poszczególnych wyborów.

Wartość rzeczywistego zanieczyszczenia w granicach dopuszczalnych oblicza się z przeciętnej ceny całej partii i uzyskany wynik dolicza się do ceny partii.

Przykład:

Partia o wadze 100 kg. zawiera:

Zawartość	Cena wikliny danej klasy	Wartość wikliny w odnies. do 1 g.
wikliny I kl. 50%	zł. 1.000.—	500.—
„ II kl. 25%	800.—	200.—
„ III kl. 20%	650.—	130.—
„ IV kl. 2%	250.—	5.—
97%		835.—
zanieczyszczenia 3%	średnia 835.—	25.—
100%		800.—

- 4) Spory rozstrzyga właściwa terenowa Giełda Zbożowo-Towarowa.

II. WYJAŚNIENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA NORM JAKOŚCIOWYCH WIKLINY

A. Pręty korowane i niekorowane jednoroczne.

- 1) Ogólna charakterystyka pręta.

- a) Pręty łukowate u podstawy oraz posiadające niewielkie odchylenia w środkowej i górnej części od linii prostej zalicza się do prostych.

- b) Zmiany barwy kory u poszczególnych odmian zależne od warunków glebowych i klimatycznych są dopuszczalne.
- c) Pręty o korze zmarszczonej z powodu wyschnięcia winny być zaliczone do gładkich. Omszenie kory występujące u niektórych odmian nie narusza jej gładkości.
- d) Wiklina korowana na białło nabiera właściwego koloru po długotrwałym suszeniu na słońcu, natomiast przy niedostatecznym naświetleniu kolor jej jest wyraźnie zielonkawy. Wiklina gotowana nabiera prawidłowej czerwonoceglastej barwy na skutek dostatecznego naświetlania na słońcu i przy zachowaniu dostatecznej wilgotności (rosa).

- 2) Długość pręta

Pręty krótsze do 5 cm od ustalonej minimalnej długości i nie posiadające żadnych innych wad zalicza się do wyboru II-go. Nie dotyczy to pozostałych wyborów.

- 3) Wierzchołek pręta

Wierzchołek równa się $\frac{1}{5}$ długości pręta — czubek $\frac{1}{3}$ długości wierzchołka.

- 4) Uszkodzenia powodujące łamliwość pręta

- a) Łamliwość pręta powodują owady (ryjkowce, pryszczarki, pieniki i inne szkodniki nakłuwające i nadgryzające pręty). — Choroby grzybkowe i bakteryjne (struposz, rak, bact. tumefaciens, powodujące oprócz łamliwości także guzy na pręcie), — grad, kra lodowa, zwierzęta, oraz inne przyczyny mechaniczne.
 - b) Wyżłobienia od powoju i kianki nie wywołują łamliwości pręta i nie wpływają ujemnie na jego giętkość.
 - c) Uszkodzeniami zbiorowymi nazywamy wielokrotne uszkodzenia pojedyncze występujące na odcinku nie dłuższym jak 5 cm.
 - d) Przy ustalaniu częstotliwości występowania poszczególnych uszkodzeń pojedynczych lub zbiorowych, na odcinkach o długości 20 wzgl. 50 cm. dopuszczalne są odchylenia do 2 cm. wdół (18 lub 48 cm).
- 5) Uszkodzenia szpecące pręt
- a) Do uszkodzeń szpecących wygląd pręta należą: Obrączki spowodowane przez

pieniki. Narośle na korze i drewnie spowodowane przez boct. tumefaciens (guzy), pryszczarki. Ślady od mszyc, roztoczy i chwastów (powoju, kianianki). Mechaniczne uszkodzenia kory.

- b) Części kory i włókna na przecie pozostają na skutek: nieprawidłowego korowania, przeparczenia w moczarkach, wzgl. przesuszenia. Świeżo narastające drewno pręta powstaje na skutek zbyt długiego trzymania w moczarkach.
 - c) Przy ustalaniu częstotliwości występowania poszczególnych uszkodzeń pojedynczych lub zbiorowych, na odcinkach o długości 20, 30 wzgl. 50 cm. dopuszczalne są odchylenia do 2 cm w dół (18, 28 lub 48 cm).
- 6) Odgałęzienia wierzchołkowe i boczne pręta.
- Odgałęzienia mogą być:
- a) słabe, gdy dają się łatwo usunąć, nie pozostawiając większego śladu. Odgałęzienia te nie powodują widocznego skrzywienia, zniekształcenia, lub zmiany grubości pręta. Średnica odgałęzienia bocznego mierzona 1 cm. powyżej nasady, nie przekracza połowy grubości pręta, mierzonej na tym samym poziomie.
 - b) silne, gdy odgałęzienia nie dają się łatwo usunąć i pozostawiają ślad. Odgałęzienia takie powodują widoczne skrzywienia, lub zmianę grubości pręta, a także zniekształcają obłoc pręta w miejscu wystąpienia. Średnica odgałęzienia przekracza połowę grubości pręta.
- 7) Podstawa pręta (odziemek)
- a) Pęknięcie podstawy pręta powoduje wadliwa wycinka.
 - b) Zmieniona barwa podstawy pręta u wikliny korowanej występuje na skutek braku dostępu powietrza do dolnych części pręta w czasie moczenia w moczarkach.
 - c) Podeszwą nazywamy płaszczyznę cięcia w dolnym końcu podstawy. Podeszwa winna być jak najkrótsza tj. zbliżona do koła.
- 8) Linia pręta
- Kolanka na prętach powstają na skutek uszkodzenia przez szkodniki, głównie, pryszczanki.

9) Rdzeń pręta

- a) Jasny rdzeń jest oznaką zdrowia rośliny.
- b) Odcień barwy rdzenia jest charakterystyczny dla poszczególnych odmian. Najczęściej spotykane są odcienie: jasno - żółty, zielonkawy - żółty i różowo-żółty.
- c) Pociemnienie rdzenia jest oznaką rozpoczynającego się psucia drewna.
- d) Wielkość średnicy rdzenia wpływa na giętkość pręta. Im mniejszy rdzeń, tym lepsza giętkość i odwrotnie.

10) Wysmukłość pręta (gonność)

- a) Wysmukłością pręta nazywamy stosunek długości pręta do średnicy podstawy.
- b) Miarą wysmukłości jest czynnik wysmukłości tj. iloraz długości pręta przez średnicę podstawy.

11) Zanieczyszczenia

Do zanieczyszczeń zalicza się:

- a) trawa, chwasty, pręty i gałęzie obcych drzew;
- b) śnieg i lód;
- c) słoma, druty, piasek, kamienie;
- d) wiklina o długościach poniżej norm jakościowych;
- e) inne obce domieszki;

Nie zalicza się do zanieczyszczeń:

- a) dopuszczalne zanieczyszczenie ustalone normami;
- b) opakowania drutem, wikliną, sznurkiem i powidłami.

Waga wikliny z opakowaniem liczy się brutto za netto.

12) Wilgotność

Nadmierna wilgotność prętów powstaje wskutek:

- a) niedostatecznego wysuszenia prętów po korowaniu a przy wiklinie zielonej po wycięciu;
- b) przechowywania wikliny wysuszonej w miejscu wilgotnym.

13) Kryteria nie przyjęcia towaru

- a) Wiklina ulega butwieniu na skutek działania wilgoci przy braku dostępu powietrza.
- b) Oznakami butwienia są: nalot pleśniowy biały, oraz plamy siwe, żółto - brunatne lub czarne na korze nieokorowanej wikliny, wzgl. nalot siwo szary lub plamy ciemne na drewnie okorowanych prętów (białych lub czar-

wonych) i ciemny kolor rdzenia, lub drewna wewnątrz pęta.

- c) Butwienie zwykle rozpoczyna się od wierzchołka i powoduje jego uszkodzenie.

B. Kije korowane i niekorowane.

1) Ogólna charakterystyka

- a) Kije wyrabiane są z wikliny dwu i wieloletniej.
- b) Kijów używa się na szkielety wyrobów koszykarskich, na wyrób taśm i na obręcze do beczek.
- c) Linie prostą kija określa się na oko. Nie jest wymagana linia geometrycznie prosta.

2) Długość kija

Odchylenia przy pomiarze do 5% długości kijów są dopuszczalne.

3) Grubość kija

Do mierzenia średnicy kijów w braku specjalnej miary można używać zwykłej linijki z podziałką milimetrową.

4) Uszkodzenie kija

- a) Uszkodzenia rdzenia i drewna w starszej wiklinie powodują szkodniki drążące pędy od wewnątrz wzdłuż kija. Szkodnikami tymi są: krytoryjek - olchowiec, dłużyńka - dwukropkowa i inne. Kij w miejscach uszkodzonych w powyższy sposób jest bezwartościowy ze względu na nadmierną łamliwość.

5) Odgałęzienia kija

- a) Przy wyrobie kijów odgałęzienia pozostawiają mniej lub więcej widoczne sęki, które mogą powodować skrzywienia i zniekształcenia obłości i zmianę grubości kija.
- b) Grubsze odgałęzienia powodują wyraźne zmniejszenie grubości kija w części powyżej sęka.
- c) Obłym nazywamy kij, którego przekrój poprzeczny jest zbliżony do koła.
- d) Drobne sęki nie powodujące wyżej wymienionych zmian nie stanowią wady.

6) Podstawa kija (odziemek)

- a) Pęknięcia dolnej części kija powstają wskutek niestarannej wycinki.
- b) Podeszwą nazywamy płaszczyznę cięcia w dolnym końcu kija.

- 7) Kolanka w kijach spowodowane są przez grubsze odgałęzienia.

8) Rdzeń kija

- a) Jasny rdzeń jest oznaką zdrowia rośliny.
- b) Odcień barwy rdzenia jest charakterystyczny dla poszczególnych odmian. Najczęściej spotykane są odcienie: jasno - żółty, zielonkawo - żółty i różowo - żółty.
- c) Pociemnienie rdzenia jest oznaką rozpoczynającego się psucia drewna.

9) Zanieczyszczenia

Do zanieczyszczeń zalicza się:

- a) trawa, chwasty, kije i gałęzie obcych drzew;
- b) śnieg i lód;
- c) słoma, druty, piasek, kamienie;
- d) wiklina o długościach poniżej norm jakościowych;
- e) inne obce domieszki;

Nie zalicza się do zanieczyszczeń;

- a) dopuszczalne zanieczyszczenia ustalone normami;
- b) opakowania drutem, wikliną, sznurkiem i powidłami. Waga wikliny z opakowaniem liczy się brutto za netto.

10) Wilgotność

Nadmierna wilgotność kijów powstaje wskutek:

- a) niedostatecznego wysuszenia kijów po korowaniu a przy wiklinie zielonej po wycięciu.
- b) przechowywanie kijów wysuszonych w miejscu wilgotnym.

11) Kryteria nie przyjęcia kijów

- a) Kije ulegają butwieniu na skutek działania wilgoci przy braku dostępu powietrza.
- b) Oznakami butwienia są: nalot pleśniowy biały, oraz plamy siwe, żółte - brunatne lub czarne na korze nieokorowanej wikliny, wzgl. nalot siwo - szary lub plamy ciemne na drewnie okorowanych kijów (białych lub czerwonych) i ciemny kolor rdzenia, lub drewna wewnątrz kija. Powyższe objawy powodują kruchość kija.

PRZEGLĄD//ZAGADNIENÍ

handlu wewnętrznego

BILANS PRACY POLSKICH ZAKŁADÓW ZBOŻOWYCH

Sposobności do uwag na powyższy temat dostarczyła nam zorganizowana w Warszawie w pierwszej połowie bm. Krajowa Narada Gospodarcza P.Z.Z.

O zasadniczej doniosłości tego rodzaju form usprawniania pracy pisaliśmy już niejednokrotnie na tym miejscu.

W danym wypadku Narada Gospodarcza miała tym większe znaczenie, że zorganizowano ją w końcowym etapie planu 3-letniego a u progu planu 6-cioletniego. Moment ten stworzył szczególnie dogodną sytuację dla podsumowania zarówno osiągnięć jak i usterek w pracy P.Z.Z. w ciągu ubiegłego okresu i dla sformułowania na tym tle wniosków na przyszłość.

Jak wynika z opublikowanych materiałów — Polskie Zakłady Zbożowe mogą wykazać się poważnymi osiągnięciami na różnych odcinkach swej działalności.

Równolegle do wykonania planów przemysłowych i dystrybucyjnych rozwija się akcja oszczędnościowa i racjonalizatorska w poszczególnych zakładach pracy; pozwoliło to osiągnąć szereg konkretnych wyników, jak np. obniżenie procentu rozkurzu, celowe zmniejszenie zużycia materiałów pędnych oraz energii elektrycznej w młynach itp.

Są oczywiście w pracy P.Z.Z. i niedociągnięcia. Krajowa Narada Gospodarcza dostarczyła w tej sprawie sporo rzeczowego materiału, który niewątpliwie będzie wykorzystany dla usprawnienia pracy na przyszłość.

Nie wątpimy, że wykazany na Naradzie przez dołowych pracowników P.Z.Z. właściwy stosunek do pracy i rozumienie tych obowiązków, jakie nakłada na nich konieczność pogłębienia i rozbudowy gospodarki socjalistycznej w Polsce, ułatwi władzom kierowniczym tego przedsiębiorstwa usunięcie we wspólnym, kolektywnym wysiłku dotychczasowych błędów i niedomagań i przystąpienie z należyłą energią i sprawnością do wykonania nowych doniosłych zadań planu 6-letniego.

ROZWÓJ AKCJI KONTRAKCYJNEJ

Akcja kontrakcyjna w rolnictwie jest jedną z tych form, która pozwala obu zainteresowanym partnerom odnosić znaczne korzyści gospodarcze.

Jest jasne, że dla rolnika kontraktacja nie tylko gwarantuje zbyt produktu po ustalonej i korzystnej cenie, ale również przyczynia się do podniesienia kultury warsztatów rolnych.

Z drugiej strony — państwo zyskuje w tej formie doniosły instrument dla wprowadzenia elementu planowości do produkcji drobnych i średnich gospodarstw rolnych.

Nic też dziwnego, że powracając od czasu do czasu w naszych uwagach do tego zagadnienia musimy odnotowywać stałe postępy akcji kontrakcyjnej zarówno pod względem powierzchni poszczególnych upraw jak i rodzaju objętych nią ziemiopłodów.

W chwili obecnej obszar uprawy produktów kontraktowych zbliża się do liczby pół miliona hektarów i obejmuje tego rodzaju artykuły jak buraki cukrowe, chmiel tytoń, cykoria, rzepak, len, jęczmień, nasiona buraków, mak, cebula, groch, pomidory, wiklina oraz zioła.

Do powyższego wykazu objętych kontraktacją upraw przybyły w roku bieżącym ziemniaki i osiągnięto już na tym odcinku znaczne przekroczenie planu.

Aby dać akcji kontrakcyjnej należytą podbudowę organizacyjną należy w jak najszerszym zakresie popularyzować prowadzoną przez Związek Samopomocy Chłopskiej działalność w zakresie tworzenia grup plantatorów i hodowców.

Liczba rolników zrzeszonych dotychczas w powyższych grupach zbliża się do miliona.

Świadomość korzyści płynących z organizacyjnego powiązania się poszczególnych plantatorów w grupy będzie niewątpliwie powodować stały wzrost powyższej liczby.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

TRYUMF GOSPODARKI KOLEKTYWNEJ W ROLNICTWIE ZSRR

Omawiając osiągnięcia rolnictwa radzieckiego, czasopismo „Socjalistическое Сельское Хозяйство”, organ Ministerstwa Rolnictwa ZSRR, stwierdza, że dzięki kolektywizacji rolnictwa umożliwiające zostało znaczne podniesienie produkcji rolniczej w Związku Radzieckim, a zwłaszcza produkcji towarowej, przeznaczonej na zaopatrzenie ludności miast i ośrodków przemysłowych. W ciągu krótkiego czasu Związek Radziecki dokonał takiego przewrotu w rozwoju sił produkcyjnych rolnictwa, jakiego nie zna żaden kraj kapitalistyczny w świecie. Zorganizował on ponad 7 tysięcy stacji traktorowo - maszynowych, przy pomocy których przed wojną wykonywano 70% robót polnych, ponad 50% robót żniwnych, ponad 50% zasiewów i 95% omłotów. Dla porównania warto nadmienić, że w tym samym czasie w kapitalistycznej Ameryce traktorami wykonywano zaledwie połowę orki i trzecią część zasiewów. W ten sposób rolnictwo radzieckie jest najbardziej zmechanizowanym i w nowoczesne maszyny zaopatrzonym rolnictwem w całym świecie. Dzięki mechanizacji zaoszczędziło ono już w roku 1937 11 milionów robotników. Jeśli chodzi natomiast o Amerykę, to mechanizacja doprowadziła do nędzy miliony robotników rolnych i farmerów, którzy powiększyli olbrzymią armię bezrobotnych.

WZROST PRODUKCJI ZBÓŻ W GOSPODARCE SOCJALISTYCZNEJ

W tym samym czasopiśmie znany agrobiolog radziecki, A. Awczynnikow, omiawia imponujące osiągnięcia rolnictwa radzieckiego na odcinku produkcji zbóż. W Rosji carskiej, stwierdza autor, produkcja zbóż towarowych znajdowała się w 21% w rękach obszarników, w 50% w rękach bogaczy wiejskich i zaledwie w 29% w rękach rolników mało i średniorolnych. W ZSRR sytuacja zmieniła się radykalnie. Pierwsze miejsce w produkcji zboża towarowego zajmują kolchozy, które mają w swym ręku 88,8% produkcji, drugie miejsce przypada

sowchozom, to jest majątkom państwowym, które mają w swym ręku 11% produkcji. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji zboża towarowego wynosi zaledwie 0,2%. Jeśli chodzi o udział ZSRR w światowej produkcji pszenicy, to w roku 1937 wynosił on ponad 45%, podczas gdy ludność tego państwa wynosi zaledwie 10% zaludnienia globu ziemskiego. Po wojnie rolnictwo radzieckie, które, jak wiadomo, poniosło olbrzymie straty na skutek działań wojennych oraz okupacji hitlerowskiej, szybko odzyskało dawną zdolność produkcyjną. Świadczy o tym fakt, że już w roku 1948 zbiór zbóż przekroczył 7 miliardów pudów, to jest prawie już doszedł do poziomu przedwojennego, podczas gdy pod względem wydajności z hektara poziom przedwojenny już został przekroczony. Najważniejsze jest to, że dzięki wprowadzeniu w życie zdobyczy wiedzy agrobiologów radzieckich Dokuczajewa, Kostyczewa, Williamsa i Łysienki stworzone zostały mocne fundamenty pod dalszy pomyślny rozwój uprawy zbóż oraz dalsze systematyczne podnoszenie urodzajności gleby i wydajności z hektara, niezależnie od warunków klimatycznych.

82 PUDY GRYKI Z HEKTARA

Dawniej w kolchozie „Zaria” grykę uważano za zboże małourodajne i nie zapewniające rentowności. I dlatego zasiewano ją byle jak, nie stosując się do wymogów nowoczesnej agrotechniki. W latach ostatnich jednak, stwierdza przewodniczący tego kolchozu A. Polikarpow, poziom uprawy został znacznie podniesiony i wprowadzony system dziesięciopolny zasiewów przy ścisłym przestrzeganiu kolejności zasiewów. Gryka w nowych warunkach zdobyła sobie powszechne uznanie ze względu na wysokie plony. Zasiewa się ją na dobrze uprawionej ziemi przy normie 75 kg na ha. Dla zasiewów wybiera się najlepsze odmiany miejscowe, a ich zdolność kiełkowania doprowadza się do 99%. W wyniku tych metod uprawy w roku 1948 kolchoz zebrał przeciętnie po 11,1, a w roku 1949 już po 13,24 centnarów z hektara.

CEDULY GIELD

T O W A R	Warszawa 11.XI.49		Szczecin 11.XI.49	
	Produc.	ap. skupu	Produc.	ap. skupu
Pszenica I stand.	3.550	3.800	3.500	3.750
Zyto	2.050	2.225	2.050	2.240
Jęczmień I stand.	2.500	2.675	2.500	2.690
Owies	1.900	2.075	1.900	2.090
Gryka	3.700	4.000	3.700	4.000
Proso	3.000	3.300	3.000	3.300
franco wagon stacja załadowania				
Mąka żytnia 97%	—	2.825	—	2.925
" " 82%	—	3.075	—	3.275
" " 60%	—	4.125	—	4.225
pszenna 97%	—	4.600	—	4.700
" " 72%	—	5.800	—	5.800
" " luksusowa	—	8.400	—	8.400
" " poślednia	—	3.150	—	3.350
" jęczmienna poślednia	—	1.500	—	—
Kasza jęczmienna 63%	—	4.100	—	4.100
" perłowa 46%	—	—	—	5.300
" gryczana palona	—	9.300	—	9.300
" jaglana	—	6.300	—	6.600
Pęczak	—	4.100	—	4.100
Płatki owsiane	—	6.100	—	6.100
Kaszka manna	—	7.900	—	7.900
Otręby pszenne I stand.	1.800	—	1.800	—
" " II "	1.650	—	1.650	—
" żytnie	1.250	—	1.250	—
" jęczmienne	1.150	—	1.150	—
" owsiane	—	—	550	—
franco wagon stacja odbiorcza				
Groch Victoria I stand.	6.200	—	6.200	—
" żółty I stand.	4.100	—	4.100	—
" Folger I stand.	5.100	—	5.100	—
Fasola biała jedn. bez odmiany	5.500	—	5.500	—
" " " Bomba	6.000	—	6.000	—
" " " Perłówka	6.500	—	6.500	—
" " " Piękny Jaś	8.000	—	8.000	—
" " mieszana	5.000	—	5.000	—
" kolorowa jednolita	4.300	—	4.300	—
" " siarkowa	5.000	—	5.000	—
" " mieszana	4.000	—	4.000	—
Soja	10.500	—	10.500	—
Rzepak ozimy	6.200	—	6.200	—
" jary	5.600	—	5.600	—
Rzepak ozimy	5.600	—	5.600	—
" jary	5.000	—	5.000	—
Nasiona lnu	10.500	—	10.500	—
" konopi	6.200	—	6.200	—
Mak niebieski	15.000	—	15.000	—
Gorczyca biała	6.000	—	6.000	—
" czarna	15.000	—	15.000	—
Ziemniaki jadalne	500	620	500	620
Ziemniaki przemysłowo - pastewne	450	570	450	570
	od	do	od	do
Makuchy rzepakowe	—	—	1.800	2.000
" lniane	—	—	4.300	4.500
Siano	700	750	680	720
Słoma	550	600	440	500
Cebula	—	—	2.800	3.200
Buraki ćwikłowe	900	—	1.200	1.400
Kapusta biała	800	—	900	1.150
Pory	4.000	—	2.700	3.000
Selery	7.000	—	4.000	4.500
Pietruszka	3.700	—	4.000	4.500
Marchew	1.200	—	1.300	1.500
Ogórki kiszane	—	—	12.000	13.000
Kapusta kiszona	—	—	2.600	3.000
Czosnek	14.000	—	—	—
Olej rzepakowy	23.000	25.000	26.000	29.000
" lniany	49.000	52.000	55.000	58.000
Pokost	—	—	—	—

NOTOWANIA GIELDY WARSZAWSKIEJ NA CEBULĘ:

Cebula żytawska „Ekstra”—3.100; Cebula żytawska I wyb. —2.700; Cebula żytawska II wyb. —2.300;

ZBOŻOWO - TOWAROWYCH

Kraków 11.XI.49		Poznań 11.XI.49		Wrocław 11.XI.49	
Produc.	Ap. skupu	Produc.	Ap. skupu	Produc.	Ap. skupu
3.550	3.800	3.450	3.700	3.450	3.700
2.100	2.300	2.000	2.175	2.000	2.175
2.500	2.700	2.500	2.675	2.500	2.675
1.900	2.100	1.900	2.075	1.900	2.075
3.700	4.000	3.700	4.000	3.700	4.000
3.000	3.300	3.000	3.300	3.000	3.300
—	2.875	—	2.825	—	2.875
—	3.275	—	3.125	—	3.175
—	4.225	—	4.125	—	4.125
—	4.700	—	4.650	—	4.650
—	5.800	—	5.700	—	5.800
—	8.400	—	8.400	—	8.400
—	3.350	—	3.200	—	—
—	—	—	—	—	—
—	4.100	—	4.100	—	4.100
—	5.300	—	5.300	—	5.300
—	9.300	—	9.300	—	9.300
—	6.600	—	6.600	—	6.600
—	4.100	—	4.100	—	4.100
—	6.100	—	6.100	—	6.100
—	7.900	—	7.900	—	7.900
1.800	—	1.800	—	1.800	—
1.650	—	1.650	—	1.650	—
1.250	—	1.250	—	1.250	—
1.150	—	1.150	—	1.150	—
—	—	—	—	—	—
6.200	—	6.200	—	6.200	—
4.100	—	4.100	—	4.100	—
5.100	—	5.100	—	5.100	—
5.500	—	5.500	—	5.500	—
6.000	—	6.000	—	6.000	—
6.500	—	6.500	—	6.500	—
8.000	—	8.000	—	8.000	—
5.000	—	5.000	—	5.000	—
4.300	—	4.300	—	4.300	—
5.000	—	5.000	—	5.000	—
4.000	—	4.000	—	4.000	—
10.500	—	10.500	—	10.500	—
6.200	—	6.200	—	6.200	—
5.600	—	5.600	—	5.600	—
5.600	—	5.600	—	5.600	—
5.000	—	5.000	—	5.000	—
10.500	—	10.500	—	10.500	—
6.200	—	6.200	—	6.200	—
15.000	—	15.000	—	15.000	—
6.000	—	6.000	—	6.000	—
15.000	—	15.000	—	15.000	—
530	620	500	620	530	620
480	570	450	570	480	570
Od	do	od	do	od	do
—	—	2.000	2.100	—	4.800
3.650	3.700	4.100	4.200	—	4.000
850	950	750	800	800	850
550	600	425	475	400	600
2.100	2.600	2.600	2.800	2.900	3.200
1.300	1.500	1.100	1.300	1.400	1.600
600	800	700	900	1.100	1.200
—	—	—	—	4.500	5.000
—	—	—	—	4.500	5.500
—	—	—	1.100	3.000	3.500
1.200	1.400	1.000	—	1.400	1.600
—	—	—	—	—	—
—	3.200	—	—	—	—
—	—	—	—	12.000	15.000
—	—	25.000	27.000	26.000	27.000
—	—	50.000	55.000	50.000	52.000
—	—	—	—	50.000	64.000

Cebula wolska „Ekstra”—3.400; Cebula wolska I wyb. —3.000; Cebula wolska II wyb. —2.600;

KRONIKA KRAJOWA

FABRYKI PRZETWORÓW OWOCOWYCH W BAZACH SUROWCOWYCH.

W Zagłobie (pow. Puławy) rozpoczęto budowę pierwszej z planowanych w planie 6-letnim fabryk przetworów owocowych. Nowe fabryki przetworów owocowo-warzywnych powstać mają przede wszystkim w bazach produkcyjnych, a więc w ośrodkach obfitujących w sady i ogrody. Fabryka w Zagłobie, położona w okolicy obfitującej w owoce, produkować będzie wino i półprzetwory. Przewidywane jest wykorzystanie możliwości taniego transportu wodnego owoców Wisłą.

NOWE PRZECHOWALNIE OWOCÓW SPÓŁDZIELNI OGRODNICZYCH.

Centrala Spółdzielni Ogrodniczych otrzymała duże kredyty inwestycyjne, które dały możliwość budowy nowych i unowocześnienia już istniejących przechowalni owoców. Największą przechowalnię buduje się na Woli, w Warszawie. Pomieści ona 1.300 ton owoców. Przebudowana przechowalnia na Pradze pomieści 400 ton. Rejonowa Spółdzielnia Ogrodnicza w Sandomierzu buduje przechowalnię na 500 ton, a RSO Tymbark dwie — na 200 ton. Tarnów również otrzyma przechowalnię na 200 ton, Jarosław — na 400 ton, Puławy — na 200 ton, Grudziądz — na 300 ton, Handzlówka — na 200 ton. Przechowalnia w Radogoszczu pomieści 400 ton owoców, przeznaczonych dla robotniczej Łodzi, we Wrocławiu, przerobiona z magazynów przechowalnia przechowuje 500 ton, przechowalnia odbudowana w Gdańsku pomieści 400 ton.

EKSPORT KAPUSTY I CEBULI.

Z ogólnej ilości zamówionej przez zagraniczne rynki 6.000 ton kapusty wysłaliśmy już w październiku br. 559 ton. Obecnie odchodzi codziennie 10 wagonów kapusty. Najpiękniejszą kapustę dostarczają rejonowe spółdzielnie ogrodnicze z Czarnkowa i Kutna. Centrala Spółdzielni Ogrodniczych rozpoczęła skup cebuli zakontraktowanej na eksport, płacąc zaliczkowo za sortowaną cebulę 29 zł za kg, resztę zaś po rozliczeniu. W niektórych okręgach spekulanci próbują wykupywać cebulę, by spowodować wzrost cen. Cebula nie eksportowanych gatunków będzie sprzedawana całą zimę w spółdzielniach po cenie udaremniającej próby spekulacji.

ZIEMNIAKI OLBRYMY.

Rolnik Fr. Średziński, zam. w Kruszynie pow. Bydgoszcz wyhodował u siebie ziemniaki-olbrzymy ważące od 800 g do 1,33 kg. Pod jednym krzakiem było 7 sztuk takich ziemniaków. Według dotychczasowych obliczeń rolnik zebrał z 1/3 morgi ponad 30 metrów ziemniaków. — Olbrzymy wyrosły na ziemi murszatej (łące).

PIERWSZE BAZARY CHŁOPSKIE ORGANIZUJE WSS W WARSZAWIE.

Aby ułatwić wieśniakom sprzedaż przywożonych do miasta artykułów i zaopatrywanie się w niezbędne towary, WSS uruchomi w porozumieniu z CSO i Wydziałem Hal i Targowisk Zarządu Miejskiego, tzw. bazy chłopskie, na których odpowiednie centrale handlowe prowadzić będą skup towarów przywożonych przez chłopów. Jednocześnie chłopci będą się mogli zaopatrywać w kioskach WSS i innych centralach handlowych w artykuły pierwszej potrzeby i artykuły gospodarstwa domowego.

CZyste zboże płynie do młynów

Powszechne dążenie do podniesienia sprawności organizacyjnej skupu spowodowało, że gdy pracownicy punktów skupu zboża w gminne spółdzielnie w Drobinie, pow. plockim rzucili hasło współzawodnictwa, wezwanie to zostało podjęte natychmiast przez inne zespoły. Szczególnie silny oddźwięk znalazła inicjatywa Drobin w wojew. poznańskim. Już w kilka dni po ogłoszeniu wezwania, prawie wszystkie punkty skupu w woj. poznańskim stanęły do współzawodnictwa. Jednym z powiatów wojew. poznańskiego, w którym organizacja skupu zboża stoi na wysokim poziomie, są Szamotuły, gdzie pracownicy Powiatowego Związku Gminnych Spółdzielni podjęli inicjatywę współzawodnictwa w 20 punktach skupu. Regulamin współzawodnictwa przewiduje wysoką punktację, jeżeli oczekiwanie kolejności przyjęcia i przeważenia zboża nie trwa dłużej niż godzinę, a wypłata należności następuje nie później niż w ciągu pół godziny po zważeniu.

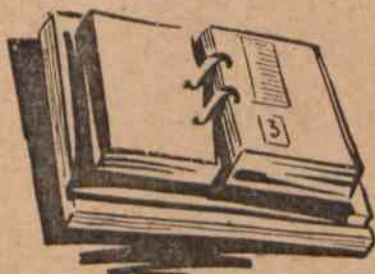
APEL CENTRALI ROLNICZEJ DO ROLNIKÓW

Zła pogoda w czasie żniw sprawiła, że ziarno dostarczane do punktów skupu jest często bardziej wilgotne, niż to przewidują ustalone normy. Za zboże takie rolnicy otrzymują niższe ceny, gdy zaś ziarno przekracza 17% wilgotności, to punkty skupu nie przyjmują go zupełnie. Centrala Rolnicza Spółdzielni apeluje w związku z tym do wszystkich rolników, ażeby w miarę możliwości poddawali ziarno najprostszemu zabiegowi w zamkniętych pomieszczeniach przy pomocy szufłowania, przewietrzania i młynkowania. Obecna, słoneczna pogoda należy wykorzystać na dosuszenie ziarna na otwartym powietrzu.

POLSKIE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE
PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE WYODREBNIONE
WARSZAWA, UL. HOŻA 35, TEL. 8-59-04
Z A W I A D A M I A J A
że wydany drukiem

KALENDARZ BIURKOWY - NOTATNIK NA ROK 1950 (W Z Ó R Z R O K U 1949)

Format kalendarza 15 x 20,5 cm praktyczny, wygodny, objętość 368 kart, nadruk jednostronny z półgodz. rozkładem dnia, 12 przekładek miesięcznych kartonowych (rysunek). Podstawa drewn., jasna, pulpit., stała

Cena kalendarza z podstawą drewnianą, komplet 800.- zł

Zamówienia na piśmie do dnia 25. XII. rb. przyjmują

POLSKIE WYDAW. GOSPODARCZE DZIAŁ INFOR. GOSPODARCZEJ, WARSZAWA, HOŻA 35
Ekspedycja będzie wykonana za pobraniem poczt., z doliczeniem do r-ku kosztów opakowania i przesyłki

U w a g a: Odbiorcy z roku 1949, którzy posiadają podstawę drewnianą do kalendarza, mogą na rok 1950 wykupić tylko kalendarz - blok w cenie 500.- zł.

POLSKIE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE

W Y D A J A

stałe aktualny zbiór wszystkich przepisów
prawnych i obowiązujących rozporządzeń p.t.

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE - TEKSTY

JUŻ SĄ W SPRZEDAŻY PIERWSZE 2 TOMY P.T.

PRZEPISY O CENACH

Cena 1 egz. zł 700.-

DOSTAWY i ROBOTY

Cena 1 egz. zł 500.-

Wydawnictwo oparte jest na systemie luźnych kartek, spiętych kołoszytem. W miarę ukazywania się nowych przepisów dosyłane będą nabywcom karty uzupełniające, tworząc stałe aktualny zbiór przepisów prawnych danej dziedziny

WKRÓTCE UKAZĄ SIĘ DALSZE TOMY:

REGLAMENTACJA TOWAROWA W Y W Ł A S Z C Z E N I A

Zamówienia należy kierować:

POLSKIE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE P.P.W. WARSZAWA, UL. HOŻA 35, TEL. 806-28

